

E L G U S T P E R L A
L E C T U R A * E L G U

*** *El Gust
per la Lectura***

2009-2010

*Visions
&
Cants*

Visions & Cants

JOAN MARAGALL

L E C T U R A * E L G U
S T P E R L A L E C T U
R A * E L G U S T P E
R L A L E C T U R A * E
L G U S T P E R L A L
E C T U R A * E L G U S
T P E R L A L E C T U
R A * E L G U S T P E

Batxillerat
Guia per al professorat

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

*** *El Gust
per la Lectura***

2009-2010

Visions & Cants

JOAN MARAGALL

PERE IGNASI POY BAENA

Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

Índex

Presentació	7
Orientacions per al professorat	9
Bibliografia	11
Solucionari	13
I L'època i la trajectòria de Joan Maragall	15
1. L'època de Joan Maragall	17
2. La trajectòria de Joan Maragall	25
II Lectura de les «Visions»	31
1. Lectura introductòria	33
2. «El mal caçador»	34
3. «Joan Garí»	35
4. «El comte Arnau»	37
5. «L'estimada de Don Jaume»	39
6. «La fi d'en Serrallonga»	42
III Lectura de l'«Intermezzo»	45
1. «A la Mare de Déu de Montserrat»	47
2. «La cançó de sant Ramon»	48
3. «En la mort d'un jove»	49
4. «Els reis»	50
5. «Sol, solet»	51
6. «Dimecres de Cendra»	52
7. «Lo diví en el Dijous Sant»	53

8. «L'aufàbrega»	54
9. «A muntanya». «Després de la tempestat»	56
10. «La nit de la Puríssima». «L'ànima de les flors»	57
11. «La Dona hermosa»	58
12. «L'esposa parla».....	59
IV Lectura dels «Cants».....	61
1. «La sardana»	63
2. «El cant de la senyera»	64
3. «Cant dels joves»	65
4. «Cant de maig, cant d'alegria»	65
5. «Cant de novembre»	66
6. «Els tres cants de guerra»	67
V Recapitulació i conclusions.....	69

Presentació

L'objectiu fonamental d'aquest quadern de treball és que l'alumnat de batxillerat, i especialment el que cursa la matèria de modalitat sobre literatura catalana, llegeixi d'una manera significativa el poemari *Visions & cants* de Joan Maragall. No deixa de ser una obra que es revesteix d'una certa complexitat des del moment en el qual demana, per a la seva comprensió, un coneixement de les idees estètiques i filosòfiques, així com de la societat i la cultura, de l'època en la qual s'escriu i es publica. Per això, aquest quadern de treball planteja un itinerari guiat a l'alumnat, de manera que pugui efectuar una lectura acompanyada i guiada. Una lectura, per tant, profitosa.

El quadern està organitzat al voltant de quatre nuclis concebuts, inicialment, d'una manera interdependent, encara que també és veritat que, sobretot el primer, es poden treballar a banda, d'acord amb els interessos de cada docent i amb el seu enfocament didàctic personal. Les activitats cerquen entendre Joan Maragall i *Visions & cants*. Ara bé, no s'estan de posar en relació aquest poemari en particular amb el conjunt de la producció literària maragalliana, amb el pensament literari i amb els esdeveniments culturals i socials de l'època històrica.

Tal com podeu comprovar, el primer nucli de treball se centra en l'època i la trajectòria de Joan Maragall. Constitueix una introducció força detallada al moment històric en el qual Joan Maragall desplega la seva activitat i a la mateixa activitat de Joan Maragall. La història del moment i la història de l'autor ajuden a entendre *Visions & cants*, però, sobretot, a no limitar-se a un coneixement parcial del poemari.

El segon, el tercer i el quart nuclis de treball s'encarreguen d'analitzar cadascuna de les parts en les quals es divideix *Visions & cants*. Aprofiten l'estructura pensada i volguda per l'autor per plantejar una sèrie d'exercicis al voltant dels poemes. No sols entren en el poema en ell mateix, sinó que relacionen cada poema amb el conjunt del llibre a fi que es pugui comprendre des de la seva globalitat. *Visions & cants* no sembla una tirallonga de poemes, col·locats l'un al darrere de l'altre, sinó que la manera com es presenta respon a una finalitat molt concreta. D'altra banda, sobresurten unes notes constants, les quals, des que són constants, mereixen una anàlisi i una interpretació.

Per acabar, s'afegeixen una sèrie de petites activitats adreçades a recapitular els elements interessants, treballats anteriorment, i a assentar la idea que *Visions & cants* respon a un pla de treball o almenys a una arquitectura definida.

Orientacions per al professorat

1

Contribució a l'assoliment de les competències del batxillerat

La lectura, l'anàlisi i la comprensió de qualsevol obra literària constitueixen, en el batxillerat, la competència específica de la matèria de modalitat sobre literatura catalana.

Es dona la circumstància, a més, que *Visions & cants* representa un dels poemaris més rellevants de la literatura catalana del segle xx. Per un costat, Joan Maragall s'hi fa ressò de les idees que travessen Europa i de les inquietuds que preocupen Catalunya i Espanya en aquells anys. Per un altre costat, alguns dels poemes aplegats en *Visions & cants* es continuen citant avui dia, de manera que sembla que es revesteixen d'una certa actualitat. Cal veure, però, si la cita actual respecta l'esperit del poema o, en canvi, en fa una lectura interessada i, en bona mesura, esbiaixada. En tot cas, aquest quadern permet, en primera instància, el treball de les competències estètica i literària.

La lectura de *Visions & cants* ha de repercutir en la qualitat del lèxic de l'alumnat i el treball amb el quadern li ha de permetre, en la mesura del possible, ampliar els recursos expressius. En unes altres paraules, el poemari ha d'ajudar a aprendre. Per tant, la lectura, l'anàlisi i la comprensió de l'obra han d'afavorir, també, el desenvolupament de dues competències addicionals en l'alumnat: la comunicativa i la creativa.

Visions & cants proporciona un exemple eloqüent de la manera com, amb la literatura i l'anàlisi del discurs literari, l'alumnat pot aprofundir en la seva visió del món i la pot ampliar, contribuint, així, que desenvolupi la competència de coneixement i interacció amb el món. *Visions & cants* facilita que l'alumnat entri en contacte amb el pensament i les preocupacions socials vigents a les darreries del segle xix i a principis del segle xx.

Visions & cants, a més, representa un espai excel·lent per a conèixer i reflexionar sobre l'experiència humana, perquè els temes que tracta cadascun dels poemes s'hi fan ressò directament: la vida i la mort, la religió, les pràctiques de la religiositat, la llibertat, el pas del temps, la pàtria, el passat, el repte del futur, l'afirmació del fet de viure... El quadern incideix, també, en un treball que permet que l'alumnat desenvolupi les seves competències personal i interpersonal.

L'enfocament de moltes de les activitats està pensat perquè l'alumnat encara desenvolupi la competència al voltant de la recerca i el tractament de la informació, així com la competència digital. Molts dels recursos que s'aconsella que s'empli recorren a les tecnologies de la informació i la comunicació.

2 Objectius

1. Valorar *Visions & cants* com un element important per a l'enriquiment personal i valorar les aportacions que efectua a la comprensió, la representació i la interpretació del món.
2. Llegir d'una manera significativa *Visions & cants* i, amb l'ajut del quadern i de les indicacions del professorat, analitzar degudament el poemari.
3. Conèixer les principals dades de la trajectòria intel·lectual i biogràfica de Joan Maragall i de la seva època (el context social, cultural i literari de finals del segle XIX i principis del segle XX).
4. Conèixer els principals recursos estilístics utilitzats per Joan Maragall.
5. Conèixer, a partir de *Visions & cants*, característiques i recursos de la poesia.
6. Utilitzar críticament les fonts bibliogràfiques adequades per a l'estudi de *Visions & cants* a fi d'obtenir, interpretar i valorar informació i opinions diferents, emprant amb autonomia i esperit crític les tecnologies de la informació i la comunicació.
7. Observar i analitzar les relacions que es poden establir entre *Visions & cants* i altres expressions de l'art i el pensament.
8. Construir discursos coherents, correctes i adequats a partir de l'ús de recursos adients a les distintes situacions de comunicació.
9. Utilitzar la lectura de *Visions & cants* com a font d'informació, lleure i projecció personal.

3 Orientacions didàctiques

Per a l'ensenyament–aprenentatge

Aquest quadern està pensat per a l'alumnat de batxillerat. Amb tot, si es treballés, en part o en el seu conjunt, *Visions & cants* a 4t ESO, també se'n podria emprar una part important. Ara bé, s'ha de tenir present que el poemari demana un grau de maduresa que probablement es troba entre l'alumnat de batxillerat més que no pas entre el d'ESO.

La majoria de les preguntes són de resposta tancada. N'hi ha d'extensió diversa: des de les que es resolen amb una frase fins a les que demanen la redacció d'un petit text expositiu o argumentatiu. El quadern combina exercicis de diverses característiques, encara que predominen els qüestionaris posteriors a la lectura d'un text proposat o un poema en concret de *Visions & cants*. Totes les activitats cerquen donar pautes per a la lectura i facilitar la connexió de les parts amb el tot.

Per a l'avaluació

Aquest quadern s'adreça especialment a l'alumnat de batxillerat i, per tant, a nois i noies que ja han començat a reflexionar sobre el concepte de literatura i que han de ser capaços de reconèixer els períodes de la història literària, els gèneres literaris i els aspectes principals de la poesia com a gènere literari. Això no obstant, cal que el professorat avaluï inicialment quin és el grau de coneixement d'aquests temes entre l'alumnat. En paral·lel, les activitats d'avaluació formativa són necessàries perquè el professorat pugui ajustar progressivament la seva acció docent a les exigències de l'alumnat i, per tant, per anar adaptant l'ús del quadern i les seves activitats. L'avaluació sumativa ha de tenir en consideració la recapitulació plantejada en l'acabament del quadern o qualsevol proposta més complexa que el professorat consideri adequada.

Bibliografia

- BASTONS, Carles. *Maragall i Unamuno. Els lligams d'una amistat*. Barcelona: Claret i Fundació Joan Maragall, 1998.
- BATLLORI, Miquel. «L'inconformisme religiós de Joan Maragall (1860–1911)». A: *Obra completa*. Vol. 17. València: Tres i quatre, 2001; p. 219–230.
- BENET, Josep. *Maragall i la Setmana Tràgica*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1963.
- BERTRAN BROS, Pau. *Rondallari català*. Barcelona: Giró, 1909.
- BOU, Enric. «*La llum que ve del nord*». *Joan Maragall i la cultura alemanya*. Barcelona: Claret i Fundació Joan Maragall, 1997.
- GABANCHO, Patrícia. *Despert entre adormits. Joan Maragall i la fi de segle a Barcelona*. Barcelona: Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona i Proa, 1988.
- CALAFORRA, Guillem. «Intuïció i encert. Algunes idees sociolingüístiques de Maragall». A: *Miscel·lània Germà Colón*. Vol. 2. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1994; p. 109–127.
- CASALS, Glòria. *Joan Maragall. Deu rutes literàries*. Argentona: L'Aixernador, 1995.
- CASALS, Glòria. «Joan Maragall». A: BORDONS Gloria; SUBIRANA, Jaume (ed.) *Literatura catalana contemporània*. Barcelona: Proa i Universitat Oberta de Catalunya, 1999; p. 74–79.
- CASALS, Glòria. «“Els tres cants de la guerra” en els orígens de la teoria maragalliana de l'adaptació». A: *1898. Entre la crisi d'identitat i la modernització. Actes del Congrés Internacional celebrat a Barcelona (20–24 abril 1998)*. Vol. 2. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2000; p. 189–197.
- GRILLI, Giuseppe. *El mite laic de Joan Maragall. «El comte Arnau» en la cultura urbana de principis de segle*. Barcelona: La Magrana, 1987.
- JAUME I. *Llibre dels fets*. Barcelona: Proa, 2008. LORÉS, Jaume. «Significació cultural de la personalitat de Joan Maragall». A: *Cristianisme i cultura. Acte inaugural de la Fundació Joan Maragall*. Barcelona: Fundació Joan Maragall, 1990; p. 21–24.
- MANENT, Marià. «La poètica de Joan Maragall». A: *Poesia, llenguatge, forma. Dotze poemes catalans i altres notes crítiques*. Barcelona: Edicions 62, 1973; p. 32–45.
- MARAGALL, Gabriel. *Joan Maragall. Esbós biogràfic*. Barcelona: Edicions 62, 1988.
- MARAGALL, Joan. *Obres completes*. Barcelona: Selecta, 1960–1961.
- MARAGALL, Joan. *Visions & Cants*. Barcelona: Edicions 62, 2005.
- MARAGALL, Joan. «*Com si entrés en una pàtria*». A: *Cartes a Josep M. Lloret (1882–1895) i notes autobiogràfiques (1885–1910)*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2007.

- MARAGALL, Joan A. *Joan Maragall. Esbós biogràfic a través de la seva obra*. Barcelona: Museu d'Història de la Ciutat, 1971.
- MARAGALL, Pere. *Paisatge i natura en Joan Maragall*. Barcelona: Claret i Fundació Joan Maragall, 1993.
- MARFANY, Joan Lluís. *Aspectes del Modernisme*. Barcelona: Curial, 1975.
- MARFANY, Joan Lluís. «Joan Maragall». A: MOLAS, Joaquim (ed.) *Història de la literatura catalana*. Vol. 8. Barcelona: Ariel, 1986, p. 187–246.
- MILÀ FONTANALS, Manuel. *Romancerillo catalán. Canciones tradicionales*. Barcelona: Verdaguer, 1882.
- MORETA, Ignasi. «Joan Maragall, articulista i intel·lectual». A: PANYELLA, Ramon (coord.) *La projecció social de l'escriptor en la literatura catalana contemporània*. Bellaterra i Lleida: Grup d'Estudis de Literatura Catalana Contemporània i Punctum, 2007; p. 283–292.
- NOFRE, Tomàs. «Visions & Cants» de Joan Maragall. Barcelona: Adros, 1987.
- PIJOAN, Josep. *El meu Don Joan Maragall*. Barcelona: Llibreria Catalònia, 1927.
- PLA, Josep. «Joan Maragall. Un assaig». A: *Obra completa*. Vol. 10. Barcelona: Destino, 1981; p. 7–177.
- PLA ARXÉ, Ramon. *La poètica de Joan Maragall*. Barcelona: Claret i Fundació Joan Maragall, 1998.
- POY, Pere Ignasi. «La història escrita en categories literàries. Joan Maragall, testimoni del seu temps». *Revista de Catalunya* [Barcelona] (2003), núm. 180; p. 21–57.
- QUINTANA, Lluís. *La veu misteriosa. La teoria literària de Joan Maragall*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1996.
- RIBA, Carles. «La poesia de Joan Maragall». A: *Obres completes*. Vol. 4. Barcelona: 1988; p. 138–140.
- ROMEU FIGUERES, Josep. *El comte Arnau. La formació d'un mite*. Barcelona: Aymà, 1947.
- ROMEU FIGUERES, Josep. *El mito de «El comte Arnau» en la canción popular, la tradición legendaria y la literatura*. Barcelona: Archivo de Etnografía y Folklore de Cataluña, 1948.
- TERRY, Arthur. *La poesia de Joan Maragall*. Barcelona: Barcino, 1963.
- TRIAS, Eugenio. *El pensamiento cívico de Joan Maragall*. Barcelona: Península, 1985.
- VALENTÍ FIOL, Eduard. *El primer modernismo literario catalán y sus fundamentos ideológicos*. Esplugues de Llobregat: Ariel, 1973.

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

JOAN MARAGALL

VISIONS

&

CANTS

BARCELONA

TIP. «L'AVENÇ»: RONDA DE L'UNIVERSITAT, 80
1900

Solucionari

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R

L'època i la trajectòria de Joan Maragall

L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A

La lectura de la introducció a l'època de Joan Maragall pot permetre un diàleg sobre el sentit del terme «intel·lectual». També pot servir per repassar mínimament nocions dels anys acadèmics anteriors. Així, per exemple, es pot emprar per recuperar els coneixements previs sobre la Renaixença, el Modernisme i el Noucentisme, i sobre els processos d'industrialització del territori català i d'articulació del primer catalanisme polític.

La Renaixença, el Modernisme i el Noucentisme constitueixen unitats de la matèria de Llengua catalana i literatura de 4t d'ESO i 1r batxillerat, mentre que la industrialització i el catalanisme s'estudien en la matèria de Ciències socials de 4t ESO. Es pot donar el cas que *Visions & cants* es llegeixi en paral·lel al desenvolupament dels temes sobre els antecedents històrics i l'evolució general del segle XIX i sobre el poder i el conflicte en el primer terç del segle XX en el marc de la matèria d'Història de 2n batxillerat. També es pot donar el cas que es llegeixi en paral·lel al desenvolupament de l'anàlisi del pensament de Friedrich Nietzsche en el marc de la matèria d'Història de la filosofia de 2n batxillerat. Des d'una perspectiva didàctica, connectar *Visions & cants* amb els temaris d'història i d'història de la filosofia seria altament profitós.

1

- 1843** Inici del període del liberalisme moderat, darrer període del regnat d'Isabel II.
- 1859–1860** Guerra d'Àfrica, desenvolupada al Marroc.
- 1868** Revolució dels generals Prim i Serrano, exili d'Isabel II i inici del sexenni democràtic.
- 1869** Aprovació d'una constitució democràtica durant el govern dels generals Prim i Serrano.
- 1870** Inici del regnat d'Amadeu I.
- 1872–1876** Tercera guerra carlina.
- 1873** Abdicació d'Amadeu I i proclamació de la Primera República espanyola.
- 1874** Cop d'estat del general Pavía, presidència del general Serrano i retorn d'Alfons XII.
- 1876** Aprovació d'una constitució democràtica moderada durant el regnat d'Alfons XII.
- 1879** Fundació del Partit Socialista Obrer Espanyol per part de Pablo Iglesias.
- 1882** Fundació del Centre Català per part de Valentí Almirall.
- 1885** Lliurament del Memorial de Greuges a Alfons XII poc abans de la seva mort.
- 1891** Fundació de la Unió Catalanista per aplegar totes les organitzacions catalanistes.
- 1892** Aprovació de les Bases de Manresa, un projecte d'autonomia per a Catalunya.
- 1893–1897** Període d'atemptats anarquistes a Barcelona, entre els quals el de la bomba al Liceu.
- 1895** Fundació del Partit Nacionalista Basc per part de Sabino Arana.
- 1895–1898** Insurrecció de Cuba, guerra amb Estats Units i pèrdua de les darreres colònies.
- 1901** Fundació de la Lliga Regionalista sota el lideratge dels polítics Cambó i Prat de la Riba.
- 1906** Creació de la Solidaritat Catalana, una coalició electoral de les forces catalanistes.
- 1909** Guerra del Marroc i esclat de la Setmana Tràgica a Barcelona.
- 1914** Creació de la Mancomunitat de Catalunya sota la presidència d'Enric Prat de la Riba.

2

- a) Que Catalunya concreta bona part de la indústria del moment, cosa que metafòricament la converteix en la fàbrica de l'Estat.
- b) En el tèxtil.

- c) El sorgiment d'una classe obrera que viu en pèssimes condicions a les principals ciutats i, d'una manera especial, a Barcelona.
- d) El catalanisme cultural va derivant en un catalanisme polític que s'acaba aglutinant a l'entorn d'un moviment que vol ser transversal, el de la Lliga Regionalista.
- e) Posa les bases culturals per a la reivindicació política.
- f) Sí, en la mesura que també s'articula un moviment catalanista d'esquerres que se separa de la Lliga Regionalista i que es dota de les seves pròpies estructures polítiques.

3

- a) La industrialització provoca l'aparició de nous pobres en l'interior de la societat: els qui no posseeixen prou recursos per accedir a la **propietat** i els qui necessiten treballar a canvi d'un **salari** per poder subsistir. Les dures condicions de **treball** comporten unes dures condicions de **vida** per a aquestes persones, les quals sovint pateixen greus crisis de **subsistència**. Es tracta de la classe social anomenada **proletariat**. Aquesta classe acaba trobant un vehicle per mitjà del qual expressar-se i lluitar tant en les idees **anarquistes** i **marxistes** com en les organitzacions obreres o **sindicats**. En determinats moments, la lluita es concreta en actes violents, entre els quals s'han de destacar els **atemptats** anarquistes que Barcelona sofreix entre els anys 1893–1897. La bomba del **Liceu** n'és un exemple. Encara que es mesclen diverses causes en el seu origen, la **Setmana Tràgica** que coneix Barcelona el 1909 n'és un altre exemple.
- b) En els primers anys del segle xx, Catalunya coneix una dinàmica política diferenciada de la de la resta d'Espanya. Els partits conservador i liberal —els dos grans partits estatals que garanteixen l'alternança pacífica en el govern— assisteixen a la pèrdua de la seva hegemonia per la irrupció de dues forces: el **catalanisme** i el **republicanisme**. Entre aquestes forces, sobretot destaca la Lliga Regionalista liderada per **Francesc Cambó** i Enric Prat de la Riba. Per un altre costat, el Partit Radical d'Alejandro Lerroux, un partit espanyolista d'ideologia **republicana**, aconsegueix una certa notorietat amb un discurs **anticle-rical** i **obrerista**. Els uns i els altres ajuden a esquarterar el sistema polític espanyol anomenat **Restauració**. Algunes de les decisions polítiques del moment, com ara el reclutament de soldats per a la guerra del Marroc, encén l'ampli descontentament social existent a Catalunya el 1909, el qual es canalitza per mitjà dels disturbis de la **Setmana Tràgica**. La repressió del govern és tan forta que provoca la reacció a favor de la reconciliació social d'un intel·lectual de la talla de **Joan Maragall**. L'obrerisme d'ideologia **anarquista** s'organitza l'any següent al voltant d'un sindicat, la Confederació Nacional del Treball.

4

- a) A partir de la recta final del segle xix, quan diversos grups prenen consciència que la personalitat de Catalunya no pot quedar limitada a la cultura. D'altra banda, la recuperació de la història que porta a terme la Renaixença també suposa fer memòria de l'autogovern medieval.
- b) La primera articulació d'un moviment que reivindica la personalitat pròpia de Catalunya des d'una perspectiva política.
- c) El replantejament del model d'Estat. Ara bé, Catalunya entén que ha arribat el moment de modernitzar Espanya des de premisses europees, mentre que Castella creu que s'ha de recuperar el sentit històric del fet espanyol en el passat gloriós. Castella concep un model d'Estat unitari.
- d) Teoritza al voltant de la història i la personalitat de Catalunya i els catalans.
- e) L'articulació d'un projecte comú per a tot Catalunya, superant-ne la divisió provincial.
- f) La proclamació de l'Estat català dintre un Estat espanyol de tall confederal.

5

- a) L'episodi «Reflexió crítica sobre els fonaments del socialisme en irrompre en la societat» s'ha de relacionar amb el fragment 2, extret de l'article «El peligro socialista».

- b) L'episodi «Reflexió cívica sobre les causes de la Setmana Tràgica i rebuig clar de la repressió» s'ha de relacionar amb el fragment 1, extret de l'article «La ciutat del perdó».
- c) L'episodi «Impressions sobre els atemptats anarquistes i, en particular, sobre la bomba al Liceu» s'ha de relacionar amb el fragment 4, extret del poema «Paternal».
- d) L'episodi «Anàlisi de la pèrdua de les darreres colònies i reflexió sobre les bases del nou Estat» s'ha de relacionar amb el fragment 5, extret del poema «Oda a Espanya».
- e) L'episodi «Enderroc de les muralles de Barcelona, amb l'expansió i la modernització consegüents» s'ha de relacionar amb el fragment 6, extret del poema «Oda nova a Barcelona».
- f) L'episodi «Defectes del sistema democràtic dissenyat per la Restauració» s'ha de relacionar amb el fragment 3, extret de l'article «La democràcia».

6

- a) Renovar la cultura catalana a finals del segle XIX.
- b) No. Emergeix en diferents àmbits de la cultura, entre els quals el de la literatura.
- c) Jaume Brossa, Ramon Casas, Joaquim Casas-Carbó, Raimon Casellas, Pere Coromines, Alexandre Cortada, Lluís Domènech Montaner, Pompeu Fabra, Antoni Gaudí, Pompeu Gener, Joan Maragall, Jaume Massó Torrents, Josep Pous Pagès, Josep Puig Cadafalch, Santiago Rusiñol i Jeroni Zanné.
- d) *L'Avenç*.
- e) *Catalònia, Joventut, El Poble Català* i *La Vanguardia*.
- f) Perquè defineix a la perfecció tot el que el Modernisme ha de representar.
- g) El desig d'arreglar la literatura catalana amb l'avantguarda cultural europea, la voluntat d'acostar la societat catalana a l'actualitat europea i la voluntat d'actualitzar la cultura i la societat catalanes perquè esdevinguin cosmopolites sense abandonar la llengua catalana.
- h) Per un costat, pel concert amb composicions de César Franck, el pare de la música simbolista, i Enric Morera, el músic català modernista per excel·lència. Per un altre costat, per la representació de *La intrusa* de Maurice Maeterlinck, en traducció de Pompeu Fabra, considerada una obra total.
- i) El nou horitzó cultural.
- j) D'Annunzio, Baudelaire, Goethe, Heine, Huysmans, Ibsen, Maeterlinck, Mallarmé, Nietzsche, Novalis, Rimbaud, Rossetti, Ruskin, Shelley, Verlaine, Wagner i Wilde.
- k) El rebuig d'una societat despullada dels seus trets identitaris, el replegament en si mateix, la concepció de l'artista com un ésser superior, la creació de paradisos artificials o artístics destinats a substituir la realitat i la defensa de l'art per l'art.
- l) La burgesia produeix la seva generació d'artistes durant el Modernisme. Però, com ocorre a Europa en el mateix moment, aquesta generació defineix la seva pròpia personalitat en oposició a la seva pròpia classe. L'actitud s'explica a partir de diverses causes, però sobretot s'ha de destacar el fenomen en virtut del qual la concepció intel·lectual de l'art com una activitat superior porta a rebutjar qualsevol altra concepció i qualsevol altra activitat i, per tant, la concepció i l'activitat burgeses.
- m) El rebuig a la burgesia propicia que alguns modernistes defensin la causa proletària i, fins i tot, abracin la rebel·lió social, cosa que els situa en l'òrbita de l'esquerra. La radicalització de les seves postures socials no els converteix en extremistes, encara que sí que els porta a ser comprensius amb els extremistes.
- n) L'influx del simbolisme afavoreix que una part del Modernisme desenvolupi la idea que l'art en general, i la literatura en particular, tenen sentit en la mesura en la qual reten culte a la bellesa. En conseqüència, sublima l'art i la funció de l'artista, concep l'artista com un ésser superior, valora la sensibilitat individual, defensa l'art per l'art i atorga importància al gust i al refinament.

- o) Que aconseguix no sols viure de l'art, sinó també viure per a l'art.
- p) Perquè acaba combinant elements estètics i ideològics contradictoris entre si, potser com a conseqüència del substrat romàntic.

7

Fina Figuerola es refereix a Nietzsche i el seu pensament filosòfic de la manera següent:

[...] aquell crític desprietat del passat i intempestiu profeta del futur; aquell desmitificador dels valors tradicionals i propugnador d'un «home nou» que haurà de crear un nou sentit de la terra. Aquest home nou —el Superhome— va més enllà de l'home, estima la terra i té com a valors essencials la salut, la voluntat ferma i decidida, l'amor, l'ebrietat dionisiaca, contrastant amb la contenció apol·línia, i un nou orgull: l'orgull de poder substituir els vells deures per la seva pròpia voluntat, una «voluntat de poder».

8

a-3. Moral del fort. Es tracta dels valors propis de l'home que, alliberat de les obligacions imposades per les persones dèbils, realment s'estima la vida. Aquests valors configuren un sistema oposat a la moral de l'esclau. La moral de l'esclau s'identifica amb la moral del judaisme i el cristianisme, dues religions en les quals la compassió, la humilitat i la resignació, així com el perdó, tenen el seu espai i el seu pes.

b-5. Actitud dionisiaca. Es tracta de l'exaltació radical, i de vegades patètica, si no tràgica, de la vida. Aquesta exaltació arrela en el costat embriac i fosc de l'existència, raó per la qual radicalment s'oposa a l'harmonia, l'ordre i la mesura inherents a un impuls vital més aviat apol·líni. En termes generals, l'actitud, pròpia del superhome, alimenta la voluntat de poder.

c-4. Mort de Déu. Es tracta de la situació moral en la qual la societat occidental s'instal·la una vegada es consuma el nihilisme, això és, la destrucció dels valors històrics arrelats en les tradicions religioses del judaisme i el cristianisme. El superhome aprofita aquesta situació per transmutar la moral de l'esclau en la moral del fort.

d-2. Superhome. Es tracta d'un tipus nou d'home. Per un costat, destaca per posseir vitalisme i voluntat de poder. Per un altre costat, actua en coherència amb un horitzó moral, situat enllà del bé i el mal, el qual fonamentalment consisteix en una tendència a la realització rotunda de la llibertat. Es caracteritza per una aptitud per afirmar la vida i per crear la moral del fort després d'haver superat la moral de l'esclau. Afirmar la vida i crea la moral del fort transmutant els històrics valors occidentals.

e-1. Voluntat de poder. Es tracta de la capacitat, pròpia del superhome, per superar la tradició moral occidental, considerada decadent, i per aconseguir la realització rotunda de la llibertat transmutant els valors de l'esclau en els valors del fort. Aquesta capacitat arrela en el reconeixement que la realitat essencialment és canviant i, per tant, irreductible a un sol concepte, una sola definició o una sola experiència. En darrer terme, aquesta capacitat afirma la vida en la seva dimensió mòbil.

9

Fina Figuerola es refereix al debat sobre el model normatiu de la llengua catalana durant el Modernisme de la manera següent:

L'Avens ha passat a ser L'Avenç. Aquest canvi de grafia en el nom de la revista no és casual sinó que respon a una intenció ben determinada. Es tracta de la primera mostra d'una campanya de reforma lingüística, l'impuls i la justificació de la qual són plenament modernistes: convertir el català en una llengua moderna capaç de ser usada com a vehicle lingüístic normal en totes les manifestacions d'una societat desenvolupada.

Els modernistes són plenament conscients de la necessitat d'una gramàtica, una única gramàtica unànimement acceptada, element imprescindible per a fer del català una llengua de cultura. S'adonen que cal liquidar tant les «bones intencions», que no condueixen a altra cosa que a una proliferació inútil de gramàtiques, com l'anarquisme gramatical, i que és necessari establir una ordenació rigorosa i integradora. S'adonen, en definitiva, que l'única opció amb futur és una «normalització» gramatical.

L'Avenç, dirigida en la segona etapa per Joaquim Casas–Carbó i Jaume Massó i Torrents, fou la plataforma que va potenciar totes aquestes intencions. Casas tenia idees molt definides sobre com havia de ser l'ortografia del català modern. Les va posar en pràctica i de seguida van atreure l'interès de Pompeu Fabra, un altre jove amb idees molt particulars. Al gener del 1891, la revista apareix amb la nova grafia i comença a introduir unes reformes ortogràfiques que culminaran, el 1893, amb l'adopció d'un regles extremament agosarades que representen, però, el primer intent seriós d'unificació i normalització gramatical.

10

- a) Recull l'opinió, socialment majoritària, que la cultura catalana ha d'assistir no sols a la seva restitució a Catalunya, sinó també a la seva reorganització. De fet, l'Institut d'Estudis Catalans es funda per estructurar la cultura catalana i, en conseqüència, per homologar-la a la cultura europea.
- b) Amb l'exposició d'una reflexió sobre la literatura catalana.
- c) Enric Prat de la Riba.
- d) A Barcelona, el 1907.
- e) El 1911.
- f) La Secció filològica s'encarrega d'elaborar les normes ortogràfiques.
- g) Les Illes Balears adopten les normes ortogràfiques després que l'Institut d'Estudis Catalans les concreti en el *Diccionari ortogràfic*, el 1917. El País Valencià les adopta com les normes de Castelló el 1932.
- h) Neix a Barcelona el 1868 i mor a Prada de Conflent el 1948. Encara que estudia enginyeria i exerceix com a professor de química, progressivament es dedica a la filologia. Entra en contacte amb *L'Avenç*. El 1891 aquesta revista li publica *Ensayo de gramática de catalán moderno*, en el qual empra la metodologia científica per descriure la llengua catalana. El 1904 publica *Sil·labari català* i *Tractat d'ortografia catalana*. El 1906 participa en el I Congrés Internacional de la Llengua Catalana amb una reflexió sobre l'ortografia de la llengua catalana. El 1912 publica *Gramática de la lengua catalana*. El 1913, l'Institut d'Estudis Catalans difon les normes ortogràfiques, preparades per la Secció Filològica amb la seva participació activa. El 1918 i el 1932 respectivament, publica *Gramática catalana* i *Diccionari general de la llengua catalana*, adoptats com a normatius per l'Institut d'Estudis Catalans. Durant aquest temps, alterna la publicació d'obres científiques amb altres de didàctiques o divulgatives sobre l'anglès i el francès, a més del català. Entre les obres divulgatives, destaquen les anomenades *Converses filològiques*, inicialment articles en *La Publicitat*. El 1932 guanya la càtedra de Llengua catalana de la Universitat de Barcelona. El 1939 s'exilia a França.
- i) El 1918.
- j) El 1932.
- k) El 1939, l'entrada de les tropes franquistes a Barcelona obliga els membres i els treballadors a abandonar les dependències i els locals de l'Institut d'Estudis Catalans sense arribar a endur-se'n els materials. El franquisme prohibeix que la llengua catalana gaudeixi d'expressió pública i, per tant, que l'Institut d'Estudis Catalans desenvolupi cap tasca cultural. Això no obstant, el 1942 els membres es comencen a reunir en la clandestinitat per tornar a impulsar iniciatives científiques. El mateix any el filòleg Ramon Aramon n'assumeix la secretària general i es dedica a la institució en cos i ànima, cosa que possibilita que l'activitat continuï durant la dictadura, malgrat la precarietat. Es crea la Secció de Filosofia i Ciències Socials, així com diferents societats filials, alhora que es manté el ritme de les publicacions.
- l) Salvador Giner.
- m) En un total de cinc: la de Ciències i Tecnologia, la de Ciències Biològiques, la de Filosofia i Ciències Socials, la Filològica i la Històrico–Arqueològica.
- n) Isidor Marí.

- o) En aquest moment, la Secció Filològica treballa en l'elaboració d'una gramàtica catalana que actualitzi la *Gramàtica catalana* publicada per Pompeu Fabra el 1918.
- p) L'Institut d'Estudis Catalans va publicar el *Diccionari de la llengua catalana* el 1995. Després que la Secció Filològica el revisés profundament, en publicà una segona edició el 2007.

11

- a) Afirmar que Catalunya posseeix una personalitat autònoma.
- b) La dignificació de la llengua catalana i la construcció d'una literatura nacional.
- c) No. Acaba articulant un poderós moviment cultural que emergeix no sols en la literatura sinó en la cultura, en un sentit força ampli. Finalment, arriba a impregnar els discursos d'alguns polítics, entre els quals els de Valentí Almirall.
- d) L'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, la Universitat de Barcelona i alguns sectors de l'Església catòlica a Catalunya.
- e) Determinades entitats, editorials i revistes, a banda dels Jocs Florals i la política. Entre les entitats, es compten l'Associació Catalana d'Excursions, l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, el Centre Català i la Jove Catalunya. Entre les editorials, la Il·lustració Catalana, la Protecció Literària i la Renaixensa. I entre les revistes, *El Calendari Català*, *Lo Gay Saber*, *La Il·lustració Catalana* i *La Renaixensa*.
- f) La projecció popular de la Renaixença, ja que els Jocs Florals es difonen arreu del domini lingüístic català i gaudeixen d'un prestigi reconegut. També aconsegueix que molts autors s'incorporin a la Renaixença a través del conreu de la poesia.
- g) Els instruments més necessaris per al desenvolupament de la cultura catalana, això és, els diccionaris i les gramàtiques.
- h) El mite literari dels poetes trobadorescos i els mites polítics de Jaume I i Felip V.
- i) Àngel Guimerà i Jacint Verdaguer. (També es pot citar Miquel Anton Martí aprofitant que l'esmenta Fina Figuerola.)
- j) Antoni de Bofarull, Narcís Oller, Josep Pin Soler i Emili Vilanova. (També es poden citar Joan Sardà i Josep Yxart, aprofitant que els esmenta Fina Figuerola. Aleshores s'ha de subratllar que conreen la crítica literària i, per tant, escriuen en prosa.)
- k) Àngel Guimerà, Francesc Pelagi Briz, Frederic Soler i Gaietà Vidal Valenciano.
- l) La ressenya sobre la Renaixença dedica el paràgraf següent al moviment a les Illes Balears: *A Mallorca, l'entrada dels nous corrents començà cap a 1833 i quallà en la revista La Palma (1840–1841) de Josep M. Quadrado, la qual introduí el romanticisme, afavorí la recuperació de textos antics i establí contactes amb el Principat, tanmateix sense primar l'ús de la llengua pròpia. La generació posterior, que cursà estudis a Barcelona, es va comprometre amb la Renaixença a través dels Jocs Florals. Marià Aguiló, Josep Lluís Pons i Gallarza, Jeroni Rosselló, Pere d'Alcàntara Peña o Miquel Victorià Amer en van ser membres destacats, des d'una posició conservadora que no va acceptar l'evolució del moviment cap a ideologies més compromeses políticament. Cap a finals dels vuitanta, Miquel dels Sants Oliver i el grup de «La Almudaina», influïts ja per la nova estètica modernista, acosten Mallorca al moviment reivindicatiu amb plantejaments més progressistes. L'alumnat l'ha de saber detectar i l'ha de saber sintetitzar.*
- m) La ressenya sobre la Renaixença dedica el paràgraf següent al moviment al País Valencià: *Al País Valencià la Renaixença es desenvolupà també en tres etapes similars. La primera, entre 1830–1859, es caracteritza per l'entrada del romanticisme a través d'El Mole, revista liberal, i pels contactes de Pasqual Pérez, Vicent Boix i Josep M. Bonilla amb Víctor Balaguer; la segona (1850–1874), presidida*

per Teodor Llorente i *Lo Rat Penat*, presenta un caràcter marcadament conservador que l'allunya de les reivindicacions polítiques i la inclina cap a un cert occitanisme; la tercera (1874–1909) pren una inclinació progressista, sota la direcció de Constantí Llombart. Igual com abans, l'alumnat l'ha de saber detectar i l'ha de saber sintetitzar.

12

-
- El romanticisme a Europa propicia un clima favorable per a la Renaixença a Catalunya i, per extensió, per a les Illes Balears i el País Valencià.
 - El romanticisme facilita a la Renaixença un estil i uns temes.
 - El romanticisme suscita un interès per la història que serveix per comparar el present decadent amb el passat gloriós de Catalunya.
 - El romanticisme estimula el desig per recuperar el prestigi de la cultura catalana i la vitalitat tant de la seva llengua com la seva literatura.
-

13

- a) Els que deriven de la difusió i l'èxit de la revolució industrial a bona part d'Europa.
- b) Rebuig de la imitació de la realitat exterior per reivindicar la imaginació i l'originalitat creadores; exploració de la realitat interior —i, per tant, els somnis i les visions— per accedir a la realitat absoluta; incorporació del concepte de lleig —i, fins i tot, el de grotesc— en la idea de bellesa; defensa d'una estètica fragmentada, nerviosa i suggerent —sovint expressada mitjançant l'adjectivació malencònica o patètica, l'antítesi, l'exclamació, la hipèrbole i els punts suspensius—, i introducció en una mateixa obra de provatures estròfiques, canvis estròfics i mètrics, combinacions entre prosa i vers, i apunts en prosa dels propis versos.
- c) La llibertat. De fet, els romàntics consideren que el romanticisme és la traducció literària del liberalisme social.
- d) La possibilitat que l'artista visqui en exclusiva de la seva dedicació a l'art sense haver de realitzar tasques addicionals a l'efecte d'obtenir els ingressos econòmics necessaris per viure.
- e) Bertrand, Blake, Byron, Chateaubriand, Hegel, Hugo, Kotzebue, Manzoni, Novalis, Scott i Schiller.
- f) Durant el darrer tram del segle XVIII i el primer del segle XIX.
- g) A causa d'un fenomen diglòssic. La llengua castellana es percep com la llengua de cultura. La llengua catalana, a més, ha assistit a un procés en virtut del qual el prestigi social i la tradició literària culta s'han anat difuminant després que els Decrets de Nova Planta entressin en vigor a principis del segle XVIII.
- h) Marià i Tomàs Aguiló, Manuel Angelon, Víctor Balaguer, Antoni de Bofarull, Francesc Camprodon, Pere Gras, Teodor Llorente, Manuel Milà i Fontanals, Francesc Pelai Briz, Josep Lluís Pons i Gallarza, Joaquim Rubió i Ors, Frederic Soler i Gaietà Vidal i Valenciano.
- i) Martí Genís i Aguilar, Àngel Guimerà, Gabriel Maura, Joan Pons i Massaveu, Jacint Verdaguer i Emili Vilanova.
- j) *El Calendari Català*, *Diario de Barcelona*, *Lo Gay Saber*, *Jochs Florals de Barcelona*, *La Palma*, *El Propagador de la Libertad* i *El Vapor*.
- k) Reprodueixen la combinació d'elements conservadors i progressistes característica del romanticisme. D'altra banda, difonen la cultura catalana per tot Catalunya i, en especial, per la ruralia, alhora que afavoreixen la creació de les plataformes necessàries perquè els autors puguin publicar les seves obres.

14

- a) El terme *Noucentisme* s'encunya per analogia amb els termes *Quattrocento* i *Cinquecento*, els quals, en part, es refereixen als segles de l'humanisme i el renaixement en la història cultural italiana.

- b) Juga amb l'homofonia entre l'adjectiu *nou*, l'antònim absolut de *vell*, i el número *nou*, l'indicador centesimal de 1900, el segle en el qual arrenca el moviment.
- c) Eugeni d'Ors.
- d) El Noucentisme representa la ideologia que, entre els anys 1906–1923, malda per connectar la cultura i la política creant un espai públic per a l'expressió dels intel·lectuals.
- e) La voluntat de modernitzar la societat catalana homologant-la a l'europea, el desig de dignificar la llengua catalana convertint-la en el vehicle d'expressió de la literatura del país, l'esforç per restablir l'espai públic a la cultura catalana i l'intent per aconseguir la professionalització dels intel·lectuals.
- f) El romanticisme, l'espontaneïtat, les emocions, el realisme naturalista.
- g) La burgesia.
- h) En el magma ideològic del Noucentisme, concorren, de manera prou indistinta, d'una banda, elements manllevats dels trets reactius que, a l'Europa de finals del segle XIX, emergien en contra d'alguns dels grans principis configuradors de la revolució industrial i burgesa encetada una centúria abans; d'altra banda, hi ha també una acusada presència de *Leitmotive*, en part heretats del regeneracionisme finisecular i degudament adaptats a les conveniències d'una societat en vies d'industrialització. Entre els primers, la reacció contra el liberalisme, el materialisme i el positivisme, el romanticisme i el naturalisme, també el laïcisme, consistia a contraposar-hi una exigència intervencionista en els afers públics, un renovat espiritualisme i una emfasització de la voluntat enfront del sotmetiment a la dada empírica, una disciplina de grup cohesionat i una idealitat utopitzant; també una acceptació de la religiositat i d'un cert misticisme.
- i) Es refereix a l'ètica que arrela en l'afirmació de la voluntat. Es concep com el correctiu subsidiari de les limitacions imposades pel racionalisme burgès i les circumstàncies materials a les quals s'enfronta.
- j) Es refereix a l'ètica que justifica l'imperialisme.
- k) Es refereix al passat grecoromà, el qual proporciona la coartada històrica al moviment.
- l) Es refereix a l'espai, el qual proporciona la coartada paisatgística al moviment. El classicisme i el mediterranisme conjuntament apunten a l'origen cultural i caracteriològic de Catalunya, segons el moviment.
- m) Es refereix als valors associats a la ciutat, la qual constitueix l'únic marc possible per al desenvolupament del moviment.
- n) El Noucentisme constitueix el projecte cultural, social i polític del catalanisme polític. Es tracta d'un projecte que el catalanisme polític pot portar a la pràctica des de les institucions, de manera que no es queda en una simple formulació teòrica.
- o) L'Institut d'Estudis Catalans, l'Escola Catalana d'Art Dramàtic, la Biblioteca de Catalunya, l'Escola de Bibliotecàries, la Xarxa de Biblioteques Populars.
- p) *Catalunya, Mitjorn, Empori, Almanach dels Noucentistes, La Revista, Quaderns d'Estudi, D'ací d'allà.*
- q) Potencia un model de llengua que destaca per la seva perfecció formal, encara que difícil de trobar en la parla habitual.
- r) Es converteix en el gènere per excel·lència del Noucentisme, ja que es considera que es tracta del gènere que pot expressar millor l'ideari del Noucentisme i el seu desig de captar l'ideal. En conseqüència, la resta de gèneres queden eclipsats pel protagonisme que adquireix la poesia.
- s) Deixa de conrear-se, ja que es considera un gènere massa vinculat al Modernisme i la ruralia.
- t) Es conreen el teatre i la prosa curta (conte, article). A més, cal esmentar les traduccions.
- u) Rebutja la poètica maragalliana, ja que rebutja tot el que destil·la romanticisme i intuïció.

- a) *Intel·lectuals de la Renaixença*. Àngel Guimerà, Joan Alcover, Jacint Verdaguer, Víctor Balaguer, Frederic Soler, Martí Genís Aguilar i Narcís Oller.
- b) *Intel·lectuals del Modernisme*. Raimon Casellas, Víctor Català, Josep Pous i Pagès, Prudenci Bertrana i Santiago Rusiñol.
- c) *Intel·lectuals del Noucentisme*. Guerau de Liost, Josep Carner, Eugeni d'Ors i Josep M. López Picó.

La trajectòria de Joan Maragall

La lectura de la introducció a la trajectòria de Joan Maragall pot permetre una reflexió inicial sobre els coneixements adquirits després d'haver realitzat les activitats sobre l'època.

- 1860** Neix a Barcelona, fill d'un fabricant tèxtil.
- 1879–1884** Cursa la llicenciatura en Dret a la Universitat de Barcelona.
- 1881** Descobreix l'obra de Goethe, la qual l'entusiasma des del primer moment.
- 1882** Inicia l'estudi de l'alemany, cosa que li permet traduir Goethe, Nietzsche i Wagner.
- 1884** Inicia la seva activitat professional com a advocat.
- 1885** Inicia la redacció de les anomenades «Notes autobiogràfiques» dels vint-i-cinc anys.
- 1890** Ingressa en la redacció del *Diario de Barcelona*, diari de tendència conservadora.
- 1891** Contreu matrimoni amb Clara Noble, filla d'una acabalada família angloandalusa.
- 1893** Descobreix l'obra i el pensament de Nietzsche.
- 1895** Publica *Poesies*, el seu primer recull de poemes.
- 1897** Se suïcida el seu amic Josep Soler Miquel.
- 1898** Enric Prat de la Riba li ofereix dirigir *La Veu de Catalunya*, cosa que acaba rebutjant.
- 1900** Publica *Visions & cants*, després de morir el seu pare.
- 1903** Presideix l'Ateneu Barcelonès, alhora que publica «Elogi de la paraula» i *Les disperses*.
- 1904** Els Jocs Florals de Barcelona el proclamen Mestre en Gai Saber.
- 1905** La Lliga Regionalista li ofereix presentar-se a les eleccions, cosa que acaba rebutjant.
- 1906** Publica *Enllà* i participa en el I Congrés Internacional de la Llengua Catalana.
- 1907** Publica diferents textos que acaben esdevenint en programàtic «Elogi de la poesia».
- 1911** Publica *Seqüències*, abans de morir a Barcelona.
- 1913.** Es publica *Nausica*, pòstumament.

- a) Amb els adjectius següents: enamorat, pausat, suau, íntegre, intel·ligent, familiar, honest, referent, cristià, sensible, espiritual, humà i bo.
- b) Com un instrument extern autoimposat per aconseguir l'estabilitat interna.

- c) Es tracta d'una família benestant que viu a Jerez de la Frontera. La família paterna prové del Regne Unit i la materna, d'Andalusia.
- d) Es pot explicar pel fet que Clara Noble desconeix el català quan arriba a Catalunya. Joan Maragall i la seva dona, doncs, potser mantenen un costum adoptat durant el festeig. Molt probablement, s'ha de rebutjar el recurs a la consciència diglòssica en virtut de la qual el castellà és la llengua de cultura emprada per la burgesia de Barcelona.
- e) Suposa tenir cobertes les necessitats econòmiques. Joan Maragall, doncs, es pot dedicar a la literatura sense haver de preocupar-se pels beneficis. Des del moment en el qual l'escriptura no constitueix cap ofici, la seva obra pot evolucionar sense pressa, cosa que repercuteix en la qualitat. D'altra banda, el fet de tenir cobertes les necessitats econòmiques li proporciona independència en expressar idees i opinions a través dels seus articles periodístics.

3

- a) *Diario de Barcelona* i *La Veu de Catalunya*.
- b) Es tracta de diaris de la burgesia de Barcelona la inspiració dels quals és catalanista i conservadora amb matisos.
- c) Gradualment, intenta desvetllar una certa inquietud cultural, social i política entre la burgesia de Barcelona, a través dels articles. N'escull els temes mogut per una forta curiositat personal i per una poderosa consciència social. Així, per exemple, s'hi refereix a la ciutat, la política, els costums i els nous invents.
- d) Els poemes «El cant de la senyera», «Cant espiritual», «L'Empordà», «Oda a Espanya», «L'oda infinita», «Paternal», «La sardana» i «La vaca cega»; els articles «La ciutat del perdó», «La iglésia cremada» i les «Notes autobiogràfiques».
- e) Sorpren que hi critiqui la burgesia de Barcelona i la seva manca de lideratge després de la Setmana Tràgica de 1909. Hi formula la idea que la revolta té el seu origen en la manera injusta com la burgesia es comporta amb el proletariat. I hi esbossa el lligam entre el poble i la religió.
- f) Hi demana l'indult per al pedagog Francesc Ferrer Guàrdia, considerat responsable intel·lectual de la Setmana Tràgica de 1909 i condemnat a mort el mateix any. També hi critica la passivitat de la burgesia de Barcelona davant el fet.
- g) Com una persona entusiasta i vitalista, a més de plenament decidida a convertir-se en poeta.
- h) Perquè fixa la seva idea del que ha de ser la poesia i la creació literària en general. D'altra banda, sembla que planteja la creació literària com un ofici o una vocació a desenvolupar durant la vida.
- i) Hi testimonia la conflictivitat social que Barcelona sofreix en el darrer tram del segle XIX i el primer del segle XX. Aquesta situació es tradueix en diversos atemptats de l'anarquisme contra l'ordre establert. En concret, s'hi fa ressò de la bomba al Liceu el 1893.
- j) Joan Maragall hi poetitza el fracàs de la guerra de Cuba de 1898 i el projecte polític d'Espanya. Però també es refereix al fet que la vida de les persones —en aquest cas, dels soldats— és molt més important que l'orgull d'un exèrcit, una llengua, una nació o un Estat.
- k) La intuïció que l'eternitat s'experimenta a mesura que flueix el temps. Sembla que la descoberta de l'eternitat invita a aprofitar el moment.

4

- a) Perquè no té imaginació. Joan Maragall necessita haver vist i haver viscut allò que explica en la seva obra.
- b) País, natura, dona i Déu.

- c) Joan Maragall s'extasia davant el paisatge, és a dir, se sent meravellat, captivat, davant el paisatge.
- d) Com l'expressió amb la qual vol sintetitzar que l'eternitat es pot captar en un instant concret, que l'eternitat es pot tocar en el temps.
- e) Utilitza un llenguatge capaç de ser entès per tothom.
- f) Goethe, Novalis, Nietzsche i Wagner.
- g) Perquè té unes idees pròpies, un indret en el qual les pot exposar —els diaris— i un públic que atén les seves postures i damunt el qual exerceix una influència.
- h) Encara es plantegen avui dia els mateixos temes que es planteja Joan Maragall: el terrorisme, l'encaix de Catalunya a Espanya...
- i) En vida de Joan Maragall, se'n coneixen més els articles que la poesia. És després de la seva mort que se'n comença a popularitzar la poesia. I, de fet, que se l'acaba coneixent més per la poesia que pels articles.
- j) Que tothom se'l sent propi, amb independència de la seva adscripció ideològica, i que algunes de les seves poesies s'han popularitzat tant que ja es desconeix que l'autor és ell.

5

- a) Joan Maragall neix a **Barcelona** el 1860. En aquell moment, la seva família regenta un negoci **tèxtil**, motiu pel qual s'adscriu a la **burgèsia**. Des que és ben petit, la família espera que compleixi les expectatives creades entorn seu: que dirigeixi el negoci, que entri en la burgesia i que desenvolupi una vida **benestant**. Però la idea no l'atreu gens perquè considera que la burgesia de la seva època es caracteritza per la **mediocritat**. El xoc amb els interessos familiars es tradueix en una **crisi** ben forta. (De fet, acaba travessant episodis similars per culpa de trencaments personals durant tota la seva vida. La interiorització de l'enorme complexitat **social**, a més, també hi contribueix en alguns moments.) El conflicte entre els interessos familiars i els propis es resol amb la seva incorporació en la burgesia, cosa que li permet viure com un **rendista**. Es pot dedicar així al conreu de la **literatura** sense esperar-ne guanys. Perfumar la seva vocació i la seva activitat amb un cert **romanticisme** afavoreix entorn seu la cristallització d'un aire **aristocràtic** que s'envigoreix amb les lectures i les traduccions de **Nietzsche**, entre altres autors alemanys.
- b) Joan Maragall es llicencia en **Dret** el 1884, encara que no exerceix gaire com a advocat. S'incorpora en la **redacció** del *Diario de Barcelona* el 1890. Això no obstant, publica textos en bona part dels diaris i les **revistes** culturalment més importants en la seva època: *L'Avenç*, *Catalònia*, *La Renaixença* i *La Veu de Catalunya*. La seva activitat periodística cerca que la **burgèsia** de Barcelona es renovi i que la **cultura** de Catalunya connecti amb els nous corrents europeus. Es casa amb Clara Noble el 1891. El mateix dia del seu matrimoni un grup d'amics l'obsequia amb l'edició d'alguns dels seus textos, cosa que s'ha d'interpretar com un autèntic **reconeixement** literari. D'aleshores ençà, publica un total de cinc **poemaris**: *Poesies* (1895), *Visions & cants* (1900), *Les disperses* (1904), *Enllà* (1906) i *Seqüències* (1911). Les seves traduccions permeten que, per primera vegada, es difonguin en català autors com **Goethe**, Nietzsche i **Novalis**. Participa en la vida de moltes institucions, entre les quals es poden subratllar l'**Ateneu Barcelonès** i l'Institut d'Estudis Catalans. Emmalalteix i mor a Barcelona el 1911. La seva tragèdia **Nausica**, la qual recrea un episodi concret de l'obra d'**Homer**, ja es publica pòstumament.

6

- a) El text està escrit en l'ortografia prefabriana. De fet, les normes ortogràfiques de l'Institut d'Estudis Catalans són del 1913.
- b) En un moment en el qual ja es debat, en el si del Modernisme, al voltant de la necessària fixació ortogràfica de la llengua catalana.

- c) Els episodis de la infantesa, l'adolescència i la joventut: la familiarització amb la literatura, la pretensió de la família que s'encarregués del negoci, la crisi per la disparitat de criteris de la família i ell mateix quant a la dedicació professional, els estudis de Dret a la Universitat.
- d) Abans dels quinze anys, entre els quinze i els dinou anys, i entre els dinou i els vint-i-quatre anys.
- e) En allò que ell anomena la felicitat. És a dir, en les crisis provocades per la impossibilitat de plasmar el desig de dedicar-se a la literatura.
- f) Entre els quinze i els dinou anys, després d'haver acabat el batxillerat, i als vint-i-quatre, després d'haver acabat la carrera de Dret.
- g) Reflexiona sobre els seus vint-i-cinc anys. Planteja l'acabament de la joventut i analitza el grau d'assoliment dels seus somnis de joventut. Contraposa el desig de ser artista amb la realitat i, encara que s'adona de la distància que els separa, subratlla que interiorment se sent artista.
- h) Sent que li ha passat la part més bonica de la seva vida, perquè el compliment dels vint-i-cinc anys és una realitat. També sent el desencís de no veure's convertit en un artista, encara que manté viva la flama de la il·lusió.
- i) El debat a l'entorn de l'artista.
- j) La d'artista. Concretament, amb aquest nom es refereix al conreu de la literatura.
- k) Goethe (1749–1832) és un funcionari de la cort de Weimar que exerceix com a pensador i literat. La seva obra abraça els diversos gèneres literaris i la seva curiositat, les diverses branques de la ciència. Les seves postures són precursors del que s'acabarà articulant com el romanticisme alemany. *Les desventures del jove Werther*, publicada el 1774, va ser un fenomen sense precedents a la literatura europea de l'època, i la fama de Goethe es va escampar de la nit al dia. Werther, l'heroi d'aquesta novel·la epistolar, s'enamora bojament de Lotte, casada amb un altre, Albert. El triangle portarà el protagonista a l'aïllament i, en darrer terme, al suïcidi.
- l) Seguir la pròpia vocació, la fidelitat al destí i la vivència del desencís gairebé com si es tractés d'una tragèdia.
- m) Kafka en *Carta al pare*.

7

- a) Està escrita en versos d'art major i tracta sobre episodis històrics o llegendaris d'una manera grandiloqüent o bé canta lloances d'algun espectacle o algun personatge.
- b) No. «Oda a Espanya», «Oda nova a Barcelona».
- c) No. Els versos no són d'art major i, pròpiament, no tracta sobre cap episodi històric o llegendari.
- d) Obra. Es pot tractar d'un joc de paraules entre «oda» i «obra» i d'un joc de sentits, de manera que l'obra mereix una oda.
- e) En la mesura que s'inicia en la infantesa i es reprèn en la joventut.
- f) Comentant que algú li dicta l'oda. Escriu al dictat.
- g) A la descoberta de la literatura durant la joventut, a les crisis entre els catorze i els vint-i-quatre anys, a causa de la disparitat de criteris quant a la seva dedicació, i a la represa de l'obra literària a les acaballes de la joventut.
- h) En termes grandiloqüents, com si es tractés d'un acte important de la vida.
- i) La creació és un ressò de l'eternitat en el temps.
- j) Explica en termes poètics alguns dels episodis glossats en les «Notes autobiogràfiques», com ara la descoberta de la literatura, les crisis i el compromís de convertir-se en artista.

- k) En l'articulació de l'obra artística pesa la inspiració, cosa que concorda amb el pensament que l'art sintetitza esclats de l'eternitat en el temps. La creació es revesteix d'un aire místic, de manera que l'artista està envoltat d'una aurèola misteriosa.

8

-
- *La literatura s'expressa mitjançant un llenguatge universal quan és vertadera literatura.*
 - *La literatura és capaç de captar el llenguatge profund de les coses i de desempallegar-se la l'artificiositat que encarcara el llenguatge profund de les coses.*
 - *La literatura capta la dimensió transcendent de les coses, de manera que consisteix en una activitat revestida d'una dimensió gairebé sagrada.*
-

9

Li susciten sorpresa tant el personatge de Joan Maragall en ell mateix com la seva poesia, ja que destaquen per característiques, com ara l'optimisme, que no traspassen precisament la poesia de la seva època ni a Catalunya ni a Europa.

10

- Víctor Català 14 b)
- Miguel de Unamuno 16 l)
- Miquel dels Sants Oliver 12 p)
- Francisco Giner de los Ríos 11 f)
- Josep Carner 15 o)
- Eugeni d'Ors 13 h)
- Francesc Cambó 8 a)
- Francesc Pi Margall 3 i)
- Joan Mañé Flaquer 2 c)
- Lluís Domènech Montaner 6 j)
- Francesc Matheu 9 g)
- Àngel Guimerà 5 d)
- Enric Prat de la Riba 4 n)
- Antoni Gaudí 10 m)
- Antoni Rubió Lluch 7 k)
- Josep Torras Bages 1 e)

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R

Lectura de les «Visions»

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A

1

- a) «Joan Garí».
- b) «La fi d'en Serrallonga».
- c) «L'estimada de Don Jaume».
- d) «El mal caçador».
- e) «El comte Arnau».

2

- a) «L'estimada de Don Jaume» i «La fi d'en Serrallonga» es basen en episodis històrics, mentre que «El mal caçador», «Joan Garí» i «El comte Arnau», en episodis llegendaris.
- b) «Joan Garí», «El comte Arnau» i «La fi d'en Serrallonga».
- c) «El comte Arnau».
- d) «El mal caçador», «Joan Garí», «El comte Arnau» i «L'estimada de Don Jaume» posseeixen una ambientació medieval, mentre que «La fi d'en Serrallonga», una de moderna.
- e) Tots.
- f) «El comte Arnau» i «La fi d'en Serrallonga».
- g) «Joan Garí».
- h) La Renaixença. El Modernisme en manté viu l'interès.
- i) Víctor Balaguer, Santiago Rusiñol, Josep M. de Sagarra i Jacint Verdaguer.
- j) Joan Maragall es fa ressò de l'interès que la Renaixença demostra pels personatges i els relats històrics i llegendaris de l'imaginari col·lectiu català i que el Modernisme manté viu. Ara bé, s'ha de reconèixer que, en les «Visions», no es limita a recrear-los, sinó que efectua un veritable esforç de reinterpretació.

3

- a) És una revista que es publica, a Barcelona, entre els anys 1898–1900. Hi col·laboren diversos intel·lectuals modernistes, entre els quals Joan Maragall. Es converteix en una de les plataformes a través de la qual penetren a Catalunya les idees i els textos de Baudelaire, Maeterlinck, Nietzsche i D'Annunzio. Destaca pel fet de traduir al català els textos d'aquests autors.
- b) No. Joan Maragall comenta a Felip Pedrell que havia escrit «El comte Arnau» tres o quatre anys abans de l'articulació de *Visions & cants*, cosa que implica que, en el llibre en general, i en les «Visions» en particular, realment aplega diversos poemes atorgant-los una coherència. Per un altre costat, «El comte Arnau» és un poema que coneix una reelaboració al llarg de la seva vida. De fet, *Visions & cants* només proporciona una primera aproximació al tema en forma de fragment.
- c) Per la posició central, per l'extensió i per la temàtica. La carta, a més, deixa entreveure que Joan Maragall hi té un especial interès personal.
- d) Les «Visions» són la relectura de relats sobre personatges històrics i llegendaris.
- e) Resposta oberta.
- f) Sí. La Renaixença demostra un interès pels personatges i els relats històrics i llegendaris. El Modernisme certament el manté viu, encara que no es limita a recrear-los, sinó que s'esforça a reinterpretar-los a l'efecte que mantinguin l'actualitat i, per tant, el vigor.

- g) Que les «Visions» sintetitzen els elements de l'imaginari col·lectiu que ajuden a entendre millor la personalitat de Catalunya i el seu poble.
- h) Sí. Perquè reinterpreta, rellegeix i actualitza els personatges i els relats històrics i llegendaris.

4

- a) Es tracta d'una revista, més política que literària, que exerceix com a portaveu del regeneracionisme espanyol a principis del segle xx. Joan Maragall potser hi col·labora amb l'article «Alma catalana» perquè s'hi sent proper des d'una perspectiva regeneracionista. L'article, a més, forma part d'una sèrie de textos sobre les ànimes dels diferents territoris espanyols.
- b) La metàfora pot servir per expressar que les «Visions» es refereixen a Catalunya sense sacrificar la universalitat, però també per il·lustrar que tracten sobre personatges profundament arrelats al territori en un sentit no sols figurat, sinó també literal. La terra, a més, protagonitza les «Visions» d'una manera força destacada, cosa que reforça la metàfora.

5

- a) Corpus.
- b) És alegre i lluminosa, fa olor de puresa i expressa el seu anhel de llibertat des del moment en el qual creix mirant el mar.
- c) A través de l'olor. L'olor de la ginesta es converteix en l'olor de Catalunya.
- d) Joan Maragall considera que l'ànima de Catalunya és la llibertat. La ginesta simbolitza la llibertat des del moment en el qual creix mirant el mar. Per un altre costat, estableix un paral·lisme entre el fet que Catalunya constitueix una nació entre muntanyes oberta al mar i el fet que la ginesta creix entre muntanyes mirant el mar.
- e) La ginesta creix mirant el mar, cosa que simbolitza la llibertat. Catalunya constitueix una nació oberta al mar que troba en la ginesta la seva representació. Per tant, l'ànima de Catalunya és la llibertat.
- f) En l'anhel de llibertat.
- g) En la mesura en la qual representen l'ànima de Catalunya. També s'hi pot establir un paral·lisme entre el fet que la ginesta «sembla l'ànima del nostre poble florint» i el fet que les «Visions» creixen de la terra simbolitzant l'ànima de Catalunya.
- h) Sí. La caracterització de la ginesta en l'article de Joan Maragall almenys coincideix amb la definició de les «Visions» en la carta a Felip Pedrell.

2

«El mal caçador»

1

D'aquesta manera, el poema posseeix reminiscències formals de la poesia popular, cosa que reforça tant la voluntat d'expressar la personalitat de Catalunya i el seu poble a través de les «Visions» de l'ànima col·lectiva com l'interès del Modernisme pels personatges i els relats històrics i llegendaris de l'imaginari col·lectiu.

2

L'associació entre les paraules i les definicions és la següent:

- a) *Fressa*. Brogit, soroll continuat.
- b) *Plançons*. Arbre jove, encara amb aspecte d'arbust.
- c) *Zenit*. Punt de l'esfera celeste exactament situat sobre el cap de l'observador.
- d) *Endiastrada*. Endimoniat, entremaliat.
- e) *Augusta*. Admirat per la seva dignitat, excel·lència, grandesa o sublimitat.

- f) *Enflaira*. Impregnar d'olor l'entorn.
- g) *Junt*. Punt en el qual es toquen dues coses que resten unides.
- h) *Càndida*. Ingnu, sincer, mancat d'engany o malícia.
- i) *S'esventa*. Esvalotar-se i posar-se a córrer molt de pressa un animal o una persona.

3 Història del mal caçador, condemnat a perseguir un impossible durant tota l'eternitat per ser irreverent davant el cos de Crist en la missa.

4

- a) El capellà, els capellans i el mal caçador. El poema no caracteritza el capellà, mentre que apunta que els capellans tenen els cabells blancs. Tampoc no descriu el mal caçador, encara que la manera de comportar-se contribueix a pensar que es tracta d'un personatge inquiet.
- b) El poema es refereix als espais interior i exterior. L'espai interior sempre s'identifica amb el del temple. Les portes del temple inicialment són obertes, de manera que apunten cap a l'exterior. El poema sembla afirmar que, al final, el temple es troba en ruïna. L'espai exterior sempre s'identifica amb el de la natura. Es tracta de l'espai pel qual corre el mal caçador com a conseqüència de la condemna. Els espais interior i exterior serveixen per contraposar el sagrat i el profà.
- c) Opta per perseguir una llebre en el moment en el qual el capellà alça el cos de Crist durant la missa.
- d) No demostra devoció davant el cos de Crist durant la missa i escull el profà en detriment del sagrat, motiu pel qual és condemnat a vagar eternament a la recerca d'un objectiu inassolible i, per tant, impossible.
- e) No. Potser perquè el mal caçador no es mostra mai penedit. Això no obstant, es pot argumentar que les darreres estrofes l'apunten d'una manera simbòlica, quan comenten que el mal caçador es mira amb anhel l'ascensió del cos de Crist al cel.

5

- a) Sí. El poema hi afegeix el relat simbòlic de l'ascensió del cos de Crist al cel.
- b) Versions acostades. La sinopsi argumental de la llegenda segons Pau Bertran coincideix amb la del poema de Joan Maragall.
- c) Ambdues versions presenten sinopsis argumentals similars, encara que, a diferència de la de Pau Bertran, la de Joan Maragall hi afegeix el relat simbòlic de l'ascensió del cos de Crist al cel. Ambdues versions, a més, recorren al llenguatge popular. Pau Bertran ho fa perquè es limita a presentar la versió tal com l'ha recollida del seu informant, mentre que Joan Maragall, perquè contribueix a recrear el caràcter original del relat llegendari d'acord amb la concepció de les «Visions».
- d) «El comte Arnau».
- e) El caràcter oral, a més d'anònim, de les llegendes propicia que la transmissió sigui flexible i que, per tant, elements d'un relat aflorin en un altre, sobretot si es tracta de relats amb arguments o missatges similars.
- f) A Perpinyà.

3

«Joan Garí»

1 Ho fa perquè, d'aquesta manera, el poema posseeix reminiscències formals de la poesia popular, cosa que reforça tant la voluntat d'expressar la personalitat de Catalunya i el seu poble a través de les «Visions» de l'ànima col·lectiva com l'interès del Modernisme pels personatges i els relats històrics i llegendaris de l'imaginari col·lectiu.

2

- a) *Penitència*. Saber greu a alguna persona haver comès algun pecat.
- b) *Enfilat*. Pujar en un lloc alt i difícil i valent-se alhora de les mans i els peus.
- c) *Donzella*. Dona que encara no ha mantingut relacions sexuals.
- d) *Temptació*. Allò que excita el desig d'algú induint-lo a pecar.
- e) *Clou*. Tancar l'obertura d'alguna cosa de manera que resti aïllada de l'exterior.
- f) *Bocaterrosa*. Que està boca avall.
- g) *Timbes*. Precipici, declivi vertical o molt rost del terreny.
- h) *Abims*. Profunditat immensa i insondable.
- i) *Redreçà's*. Recuperar la posició inicial alguna cosa que s'ha corbat, inclinat o torçat.
- j) *Terrejar*. Remoure o tocar terra amb les mans o, fins i tot, el cos.

3

- a) Història de fra Joan Garí, condemnat a viure com un animal per violar i assassinar Riquilda, però salvat per l'acció d'un nen temps després.
- b) No. El poema dóna per suposat que el lector coneix la llegenda sobre fra Joan Garí.
- c) El poema no detalla el pecat comès per fra Joan Garí ni la condemna divina ni el procés de redempció.
- d) Les omissions es produeixen cada vegada que acaba una estrofa i en comença una altra. Sembla que Joan Maragall demana que el lector participi en la construcció del poema. També sembla que evita parlar de la violació de Riquilda per part de fra Joan Garí.
- e) El poema explica que Riquilda, vestida de temptació, es presenta a fra Joan Garí, cosa que sembla suggerir que Riquilda indueix fra Joan Garí a pecar. En canvi, la llegenda original explica que Riquilda, filla del comte de Barcelona, pateix una possessió diabòlica a la qual cerquen remei. La fama de santedat justifica que demanen a fra Joan Garí, eremita al massís de Montserrat, que n'expulsi el mal esperit.
- f) El mite bíblic d'Adam i Eva. La interpretació més difosa apunta que Eva tempta Adam després que el diable l'hagi temptada disfressat de serp.
- g) Jacint Verdaguer.

4

- a) Fra Joan Garí i Riquilda. El poema no caracteritza fra Joan Garí, encara que el lector se'l pot imaginar com un home modest des del moment en el qual el presenta com un eremita que destaca per portar una vida de penitència. A causa del pecat, es converteix en un animal i, per tant, perd els trets pròpiament humans. El poema tampoc no caracteritza Riquilda. De fet, en suggereix els trets físics explicant que vesteix de temptació.
- b) El poema es refereix als espais interior i exterior. L'espai interior sempre s'identifica amb el de la cova en la qual fra Joan Garí fa penitència. L'espai exterior sempre s'identifica amb el de la natura per la qual fra Joan Garí pastura convertit en un animal a causa del pecat i com a conseqüència de la condemna. Els espais interior i exterior serveixen per contraposar el sagrat i el profà, encara que el marc exterior no és sinó el del massís de Montserrat, positivament connotat en l'imaginari col·lectiu català.
- c) Viola i assassina Riquilda. Això no obstant, el poema no en parla clarament i només apunta que «Riquilda és timbes avall» i, per tant, morta. S'ha de conèixer la llegenda per saber de quin comportament inadequat es tracta.

- d) Actua d'una manera contrària a la seva condició humana i santa, motiu pel qual és condemnat a viure com un animal.
- e) Sí. Explica que una veu d'innocència n'anuncia la redempció. Com a conseqüència, deixa de comportar-se com un animal per tornar a ser persona.
- f) En la quarta estrofa.
- g) «Joan Garí» i «La fi del comte Arnau» expliquen que els protagonistes aconsegueixen la redempció gràcies a una altra persona, la qual s'encarrega de dir-ho. En el cas de fra Joan Garí, es tracta d'una veu d'innocència que, en la llegenda original, es correspon amb la d'un nen que encara no ha parlat mai. En el cas del comte Arnau, es tracta de la veu d'una noia enamorada de la cançó sobre el comte i que, per aquest motiu, la pot cantar amb una altra intenció.

5

- a) Entre el pecat i la condemna.
- b) Ambdues versions es basen en la llegenda original i, fins i tot, comparteixen el fet d'evitar l'esment del pecat comès per fra Joan Garí. Això no obstant, cadascuna focalitza uns aspectes en detriment d'uns altres. La de Pau Bertran subratlla la dimensió del pecat i, en coherència, el pes de la culpa, mentre que la de Joan Maragall presenta el procés virtut–pecat–condemna–redempció–virtut en la seva complexitat.
- c) A Collbató.

4

«El comte Arnau»

1

El recurs a les estrofes curtes, els versos d'art menor i la rima assonant contribueixen que el poema posseeixi reminiscències formals de la poesia popular, cosa que reforça tant la voluntat d'expressar la personalitat de Catalunya i el seu poble a través de les «Visions» de l'ànima col·lectiva com l'interès del Modernisme pels personatges i els relats històrics i llegendaris de l'imaginari col·lectiu. Les estrofes llargues sovint recorden els romanços, de manera que s'hi empen pels mateixos motius. Per un altre costat, el recurs als versos d'art major i la rima consonant contribueixen que el poema també posseeixi reminiscències formals de la poesia culta, cosa que reforça la importància del tema tractat no sols en *Visions & cants*, sinó també en la poesia de Joan Maragall. El fet de barrejar diferents estructures creatives en un mateix espai, a més, respon a l'interès del Modernisme, i abans del romanticisme, per experimentar amb la forma trencant els motlles de la retòrica clàssica.

2

- a) *Escabellada*. Descompondre o desordenar els cabells.
- b) *Ajagut*. Posar alguna persona o cosa reposant-ne la llargada damunt alguna cosa.
- c) *Àvida*. Que té un desig immoderat d'alguna cosa.
- d) *Basarda*. Sentiment de depressió davant perills que susciten indefensió.
- e) *Abadessa*. Religió que exerceix com a superior d'un monestir.
- f) *Somovedora*. Que mou lleument alguna cosa, que la treu de l'estat de repòs.
- g) *Esmortuida*. Desmaiar-se o perdre els sentits.
- h) *Guaiten*. Mirar o vigilar amb la mirada.
- i) *Alosa*. Ocell, de plomatge terrós i costums sedentaris, abundant en conreus i rostolls.
- j) *Sot*. Clot.

- k) *Performada*. Que està acabat o realitzat.
- l) *Afronta*. Plantar cara.
- m) *Timbals*. Tambor.
- n) *Profanada*. No tractar les coses sagrades amb reverència i violar-ne la santedat.
- o) *M'aferma*. Cordar, lligar o subjectar alguna cosa d'una manera segura i sòlida.

3

- a) Història del comte Arnau, condemnat a vagar eternament com una ànima en pena per mantenir una relació pecaminosa amb l'abadessa Adalaisa.
- b) De vitalista.
- c) Nietzsche.
- d) Sí. El poema es pot seguir sense conèixer la llegenda sobre el comte Arnau, encara que la reelabora. Així, doncs, el coneixement de la llegenda permet apreciar la volada de la reelaboració de Joan Maragall.
- e) Sí. Es poden afirmar ambdues coses. Per un costat, es pot dir que es tracta d'una obra que ha quedat inacabada en *Visions & cants*, ja que la llegenda original continua. Per un altre costat, es pot dir que es tracta d'una obra que encara es troba en procés d'elaboració, ja que Joan Maragall s'hi refereix en la carta a Felip Pedrell el 1900, tal com es comprova en l'activitat II.1.3. De fet, «El comte Arnau» continua en *Enllà* el 1906 i *Seqüències* el 1911.
- f) «El mal caçador», «Joan Garí» i «El comte Arnau» coincideixen que Joan Maragall reelabora les llegendes originals en el marc del Modernisme, encara que s'allunyen respecte a la importància que atorga a «El comte Arnau» en *Visions & cants* i, en darrera instància, en el conjunt de l'obra poètica. Joan Maragall, a més, comparteix l'interès per les llegendes sobre fra Joan Garí i el comte Arnau amb altres autors. Així, per exemple, amb Josep M. de Sagarra i Jacint Verdaguer. Per un altre costat, «El mal caçador» i «El comte Arnau» s'assemblen en el fet que el lector no ha de conèixer les llegendes originals per seguir-ne els arguments i, en definitiva, comprendre'ls, cosa que no ocorre amb «Joan Garí».
- g) Josep M. de Sagarra.

4

- a) El comte Arnau i l'abadessa Adalaisa.
- b) El comte Arnau és corpulent, porta barba i vesteix com un cavaller. Es tracta d'una persona que es caracteritza per tenir carisma i força. Les ganes de viure no sols exclouen el vincle amb el sagrat, sinó fins i tot la fe. Aquesta actitud el converteix en una presència profanadora. Es proposa seduir l'abadessa Adalaisa, per la qual sent una passió profunda. L'abadessa Adalaisa té cara agradable i llargs cabells sedosos. Es tracta d'una persona que es caracteritza per la seva alegria i la seva devoció. Intenta resistir la seducció del comte Arnau reforçant la vida religiosa i subratllant la creença en Crist. Però finalment cau en la temptació, enormement atreta pel noble, de qui queda embarassada.
- c) Els protagonistes d'«El comte Arnau» tenen gruix, de manera que les descripcions físiques i psicològiques són elaborades. En canvi, els d'«El mal caçador» i «Joan Garí» gairebé són esquemàtics, motiu pel qual les característiques més aviat s'han d'intuir.
- d) Una relació amorosa apassionada, encara que pecaminosa.
- e) Acompanyen el comte Arnau, li demanen els motius de les seves decisions i li proposen actuacions pecaminoses. Es comporten com si assumissin el paper de temptadores. El fet de provenir de la terra reforça que el vincle entre el comte Arnau i la vida exclou el cel. En unes altres paraules, reforcen el vincle entre el comte Arnau i el profà.
- f) El gos. En la llegenda original, es tracta de gossos bordant.

- g) El poema es refereix als espais interior i exterior. L'espai interior sempre s'identifica amb el del Convent de Sant Joan. Es tracta del lloc en el qual l'abadessa Adalaisa viu lliurada a la vida religiosa. També es tracta del lloc en el qual és la imatge de Crist que l'abadessa empra per simbolitzar un estil de vida radicalment diferent del del comte Arnau. L'espai exterior sempre s'identifica amb la natura. Es tracta de l'indret en el qual el comte Arnau troba els elements definidors de les ganes de viure. També es tracta de l'indret pel qual vaga com a conseqüència de la condemna. Els espais interior i exterior serveixen per contraposar el sagrat i el profà.
- h) Amb l'espai exterior. En primera instància, representa les ganes de viure del comte Arnau. Així, doncs, és el lloc en el qual l'interpel·len les veus de terra. Més endavant, constitueix l'indret en el qual es materialitza la condemna de vagar durant l'eternitat.
- i) Hi coincideixen les identificacions entre espai interior i sagrat, i entre espai exterior i profà.
- j) Sedueix una religiosa, amb qui manté relacions sexuals i engendra un fill.
- k) Menysprea Crist i l'estil de vida que s'hi associa amb la intenció de subratllar les ganes de viure sense limitacions, motius pels quals és condemnat a vagar eternament.
- l) Es tracta de pecats contra el sagrat. Així, doncs, el mal caçador i el comte Arnau es mostren irreverents davant Crist, mentre que fra Joan Garí atempta contra la vida humana. En conseqüència, són condemnats a viure com si no fossin persones. Així, doncs, el mal caçador i el comte Arnau han de vagar eternament com les ànimes en pena, mentre que fra Joan Garí es transforma en un animal.
- m) No. Perquè es tracta d'un poema inacabat o en procés d'elaboració.
- n) Resposta oberta.
- o) Sí. Perquè viu sense mesura, actuant afirmant la vida; concep la vida com una passió absoluta; estableix una comunió amb la natura; sent la crida de les veus de la terra; trenca els límits entre el sagrat i el profà; manifesta el desig de ser immortal, i vaga eternament com una ànima en pena.

5

- a) Sí. Perquè Joan Maragall precisament, en la mateixa carta, es refereix a la poesia sobre el comte Arnau en els termes següents: *he soñado siempre con ella y continuo soñando; pero lo malo es que mis ensueños han trascendido ya a la escritura, [...] Yo quisiera que su carta hubiera encontrado mis ensueños vírgenes todavía [...]. Pero el caso es que el metal en fusión cayó ya en un molde... y estas cosas, usted lo sabe bien, no se rehacen. [...] la historia de mi comte l'Arnau... [...] todavía corre dentro de mí como en la leyenda. [...] Me exigen que convierta mi fantasía fragmentaria en libro, cosa a que yo no me he rendido nunca sino condicionalmente, es decir, si el libro se me aparecía.*
- b) L'Alguer.
- c) Resposta lliure.

5

«L'estimada de Don Jaume»

1

- a) Set.
- b) Menor.
- c) Assonant.
- d) Popular. Les característiques formals es corresponen amb les de la poesia popular.

- e) Narratiu. No exposa cap missatge emprant metàfores, sinó que es limita a explicar la història de la conquesta de Mallorca.
- f) Balada.
- g) Sí. Recrea un episodi històric protagonitzat per un personatge emblemàtic emprant estructures de la poesia popular.

2

- a) *Emprendar*. Enamorar fortament o captivar la voluntat.
- b) *Estol*. Grup de naus d'un mateix bàndol.
- c) *Aimador*. Qui sent amor o qui estima.
- d) *Nimbat*. Que té el cap voltat d'un cercle d'or.
- e) *Esguard*. L'acció de mirar o la mirada.
- f) *Raca*. Saber greu o causar un sentiment de disgust.
- g) *Atia*. Excitar els afectes o les passions, incitar alguna persona a fer alguna cosa.
- h) *Estamordida*. Atordir o fer agafar por.
- i) *Host*. Exèrcit en campanya.
- j) *Ufana*. Gloriejar-se d'alguna cosa, fer-ne ostentació artificialment o vanitosa.

3

- a) Relat de la manera com el rei En Jaume decideix la conquesta de Mallorca i dels detalls, també sentimentals, que caracteritzen l'expedició.
- b) La conquesta de Mallorca el 1229.
- c) Sí. Però conèixer-ne el referent històric ajuda a comprendre'n els detalls.
- d) A la necessitat que els nobles donin suport econòmic i militar al rei En Jaume perquè pugui emprendre la conquesta de Mallorca.
- e) A la corona. És una metàfora per referir-se a la premonició que es convertirà en rei de Mallorca.
- f) A la circumstància que, a causa de la conquesta, Mallorca deixarà de pertànyer a un senyor musulmà per passar a incorporar-se als dominis d'un senyor cristià.
- g) Que expressen idees diferents i, en certa manera, contràries. «L'estimada de Don Jaume» resumeix el pensament medieval segons el qual la conquesta d'un territori n'implica la cristianització i el cristianisme representa l'única religió vertadera. Per un altre costat, «El comte Arnau» resumeix el pensament nietzscheà segons el qual els autèntics valors humans afirmen la vida precisament dissociant-se del cristianisme i el cel perd el privilegi de donar sentit a la vida.
- h) Contra els sarraïns. La religió serveix per justificar la conquesta de Mallorca, encara que, en realitat, respon a interessos geopolítics del rei En Jaume.
- i) Sí. Hi respon en la mesura que la planteja com una lluita contra els heretges.
- j) L'amorosa. El rei En Jaume s'enamora de Mallorca, de manera Mallorca es converteix en l'estimada del rei En Jaume.
- k) Els protagonistes d'«El mal caçador», «Joan Garí» i «El comte Arnau» són llegendaris, mentre que «L'estimada de Don Jaume» versa sobre un personatge i un episodi històrics.
- l) Sí. «L'estimada de Don Jaume» continua recreant el mateix passat medieval en el qual se situen «El mal caçador», «Joan Garí» i «El comte Arnau». Encara que es tracta d'un personatge històric, el rei En

Jaume ha conegut un procés de mitificació que, en bona mesura, l'acosta al mal caçador, fra Joan Garí i el comte Arnau.

4

- a) Físicament, és alt i ros, a més de tenir els ulls blaus. Psicològicament, és apassionat, obstinat i valent.
- b) La decisió de conquerir Mallorca, les conquestes de Mallorca, València i Múrcia i el retir al monestir de Poblet durant els darrers anys de vida.
- c) Es tracta d'un personatge mític en la línia de les «Visions». No endebades, existeixen relats llegendaris en els quals s'explica que ajuda alguns reis de la casa de Barcelona a vèncer els enemics en determinades batalles, cosa que comporta que acabi esdevenint el patró de Catalunya. També concorda amb el perfil religiós que adopta la conquesta de Mallorca des del moment en el qual implica que deixarà de pertànyer a un senyor musulmà per passar a incorporar-se als dominis d'un senyor cristià. Per un altre costat, reforça algunes de les qualitats del rei, com ara l'audàcia, la constància, la tenacitat i el valor.
- d) La tranquil·litat dels darrers anys de la seva vida deriva de la conquesta i la visió de Mallorca. De fet, apunta que té una mort plàcida a causa del fet que pensa en Mallorca gairebé com si es tractés d'un símbol de les alegries del cel enmig de les dificultats de la terra.

5

- a) Després d'un menjar amb altres nobles organitzat per Pere Martell a Tarragona el dia 16 de desembre de 1228.
- b) No. Només apunta que el rei En Jaume n'acull la idea en la seva joventut.
- c) De fet, el poema no hi entra. Ara bé, el *Llibre dels fets* apunta que un grup de nobles planteja la conquesta de Mallorca al rei En Jaume i l'en convenç amb arguments geopolítics.
- d) Geopolítics. Així, doncs, dominar Mallorca implica controlar tot l'arxipèlag, iniciar la presència de la corona d'Aragó a la mar Mediterrània, eixamplar els límits territorials governats per la casa de Barcelona, reduir el poder dels regnes musulmans i subratllar la notorietat geogràfica del cristianisme.
- e) Per al poema, el rei En Jaume conquereix Mallorca perquè se n'enamora quan és jove i perquè la vol convertir en un territori cristià. Per al *Llibre dels fets*, el rei En Jaume conquereix Mallorca perquè hi té importants interessos geopolítics, entre els quals inclou el religiós.
- f) Autoritzen el rei En Jaume a fer-ho, a més de proporcionar-li suport militar.
- g) Amb unes paraules en llatí —*Illumina cor meum, Domine, et verba mea de Spiritu Sancto*— probablement extretes d'una pregària devocional.
- h) Literalment, «il·lumina el meu cor, Senyor, i les meves paraules amb l'Esperit Sant». El rei En Jaume pronuncia un discurs seguint l'esquema retòric típicament medieval, des del moment en el qual l'inicia citant unes paraules extretes d'un text cristià.
- i) El poema es refereix al paper de les Corts quan apunta que el rei En Jaume demana ajut als nobles. Per un altre costat, conté referències religioses, com ara la invocació a la Mare de Déu en la tercera estrofa, si bé no menciona el discurs davant les Corts ni les paraules inicials.
- j) Comença a concentrar les tropes al port de Salou a partir de mitjan maig i, després d'organitzar-les, salpa cap a Mallorca al setembre.
- k) Sí. Sembla que els versos es fan ressò d'aquestes paraules del *Llibre dels fets*: *I, quan veieren els de Tarragona i els de Cambrils que l'estol partia de Salou, feren vela. I feia bell de veure-ho a aquells que romanien en terra i a nós, que tota la mar semblava blanca de les veles: tan gran era l'estol.*
- l) Sí. Sembla que els versos es fan ressò d'aquestes paraules del *Llibre dels fets*: *Prop del vespre, abans que el sol es pongués, cessà el vent; i, així que cessà el vent, veiérem l'illa de Mallorca.*

- m) Sí. Sembla que els versos es fan ressò d'aquestes paraules del *Llibre dels fets*: *I després d'això digueren que, puix que vèiem l'illa, tenien per bo que féssim calar, si nós ho volíem, que, si no, ens veurien des de terra. I nós els diguérem que ens plaïa i férem calar. [...] I a l'alba fou decidit que oíssim les misses i que rebéssim el cos de Jesucrist.*
- n) Es tracta d'un pensament versemblant. «L'estimada de Don Jaume» segueix l'ordre de la narració de la conquesta de Mallorca tal com la presenta el *Llibre dels fets*, a més de coincidir-hi respecte al lèxic.

6

«La fi d'en Serrallonga»

1

- a) Perquè depenen de la lògica narrativa. Cadascuna se centra en un dels pecats comesos pel bandoler Serrallonga. Per un altre costat, el fet que l'extensió de les estrofes sigui irregular concorda amb el gust del Modernisme per la asistematicitat formal.
- b) Perquè la forma del poema depèn de les necessitats de la narració, la qual, al seu torn, es desenvolupa en funció de la conversa entre el bandoler Serrallonga i el prevere amb el qual es confessa. Quan apareixen escrits en dues línies, es tracta de versos en els quals intervenen ambdós personatges. Per un altre costat, el recurs contribueix que el poema adopti una forma estranya d'acord amb el gust del Modernisme per la asimetria.
- c) Sí. Perquè segueix la pauta de barrejar diferents elements en un mateix poema. Alguns d'aquests elements, a més, tenen ressons de la poesia popular, cosa que, en definitiva, és coherent amb la recreació d'un personatge alhora històric i mític.

2

L'associació entre les paraules i les definicions és la següent:

- a) *Rampells*. Desig passatger i sobtat de fer alguna cosa.
- b) *Raure*. Anar a un lloc sense voler-ho.
- c) *Luxúria*. Desig sexual intens.
- d) *Injúria*. Ofensa feta a l'honor o el nom d'una persona amb actes o paraules.
- e) *Testa*. Cap.
- f) *Camí ral*. Via pública emprada per a les comunicacions abans de les carreteres.
- g) *Gola*. Apetit desordenat de menjar i beure.
- h) *Brancada*. Conjunt de les branques d'un arbre.
- i) *Esguard*. Mirada.
- j) *Delítat*. Fer gustar plenament un plaer a algú.
- k) *T'escomet*. Atacar, venir abrivadament o hostilment damunt algú.
- l) *Cobdícia*. Desitjar fortament o immoderadament riqueses.
- m) *Mesquí*. Que no té generositat ètica.
- n) *Mancava*. Tenir absència d'alguna cosa convenient, necessària o útil.
- o) *Contrit*. Que es penedeix del pecat a causa del dolor d'haver ofès Déu.
- p) *Jaç*. Llit o cosa disposada per jeure-hi al damunt.
- q) *Roí*. De baixa qualitat, menyspreable.
- r) *Manillat*. Subjectar un pres amb uns anells de ferro units per una cadena.

3

- a) Relat de les hores prèvies a l'execució del bandoler Serrallonga, durant les quals repassa la seva vida i confessa els pecats a un prevere.
- b) Joan Sala Ferrer. És fill de pagesos benestants arrengrerats amb els nyerros, un dels bàndols que componen la noblesa catalana medieval i moderna. Múltiples circumstàncies personals l'empenyen al bandolerisme, amb les violències consegüents, motiu pel qual mor executat.
- c) Per un costat, l'enfrontament amb les tropes castellanes n'afavoreix la incorporació en l'imaginari col·lectiu entre els herois del catalanisme. Per un altre costat, determinats episodis de la biografia, vinculats al caràcter, n'articulen la imatge d'un justicier que cerca l'equilibri social robant als poderosos per afavorir els desvalguts.
- d) En els versos 13–17, l'enfrontament amb les tropes castellanes, personalitzat en l'animadversió al rei d'Espanya.
- e) En els versos 73–88, la imatge d'un justicier que cerca l'equilibri social robant als poderosos per afavorir els desvalguts.
- f) La confessió prèvia a l'execució.
- g) El prevere i Joana.
- h) El poema no arriba a caracteritzar físicament el bandoler Serrallonga, encara que la confessió ajuda a imaginar-lo com una persona almenys forta. De fet, el poema aspira a dibuixar-lo èticament i el presenta com una persona cruel i violenta que comet tota classe de pecats. El poema tampoc no caracteritza físicament el prevere, encara que es pot imaginar d'acord amb els patrons propis de la seva condició. En darrera instància, assumeix una elevada càrrega ètica i acaba establint l'esquema en funció del qual es desenvolupa el relat. El poema tampoc no caracteritza ni físicament ni èticament Joana, encara que els comentaris del bandoler Serrallonga contribueixen a veure-la com una dona submisa capaç de seduir-lo.

4

- a) Orgull, ira, enveja, avarícia, peresa, gola, luxúria.
- b) Són els pecats capitals, és a dir, els més importants.
- c) No. De fet, condiona el seu penediment i, també, la seva mort a la professió de la fe. Una persona que s'ha caracteritzat per una vida tan viscuda, per una afirmació rotunda de la vida, condiona el fet de penedir-se d'aquesta mateixa vida a creure en la resurrecció. Es tracta d'un extrem que es pot interpretar com una ironia.
- d) No. La darrera estrofa dona a entendre que no es tracta d'un acte sincer, sinó protocol·lari davant l'execució.

5

- a) Com que el número 41, que formava el total dels que estaven dintre la cova, no és múltiple de 3, i el múltiple inferior més immediat és el 39, en el sorteig necessàriament n'havien de quedar dos; els que ocupaven els llocs de torn assenyalats amb el número d'ordre del 16 i el 31. Comptant sempre de 3 en 3, sense repetir mai un número ja comptat, mai no arriba el torn a aquests dos números.
- b) L'astúcia.
- c) A Rabós.

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

Lectura de l'«Intermezzo»

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A

1 L'associació entre les paraules i les definicions és la següent:

- a) *Enternit*. Esdevenir afectuós o cedir als sentiments afectuosos o amorosos.
- b) *Boixos*. Arbust o arbre petit de la família de les buxàcies.
- c) *Corprenen*. Captivar el cor d'algú.
- d) *Penyes*. Massa pètria d'un volum considerable que queda al descobert.
- e) *Estrado*. Part d'una habitació amb el terra més elevat en la qual es col·loca un tron.
- f) *Volves*. Partícula petita i lleu que està en suspensió i que l'aire s'emporta fàcilment.
- g) *Esquinços*. Solució de continuïtat obtinguda separant o trossejant una superfície.
- h) *De fit a fit*. Amb la mirada fixa.

2

- a) El poeta lloa les excel·lències de la Mare de Déu de Montserrat i, sobretot, de les del paisatge, el del massís de Montserrat, on és el santuari.
- b) De fet, el paisatge en general. Ara bé, el poeta esmenta els camins, el cel, la vegetació, els cingles, els abims, les penyes, els ocells i les fonts.
- c) Li suscita admiració i encisament.
- d) Dintre el temple i en la natura.
- e) Sí. Perquè el poeta concep una natura amb petjades del sagrat. En certa manera, parla des de la sacralització de la natura. De fet, el poeta justifica la visió de la natura adreçant-se a la Mare de Déu per dir-li que «potser us mirava — massa a la vora».
- f) Estimació i tendresa.
- g) La que no exclou la visió de la Mare de Déu tant en el temple com la natura.
- h) «Joan Garí».
- i) «El comte Arnau».
- j) «A la Mare de Déu de Montserrat» i les «Notes autobiogràfiques» coincideixen quant a la intuïció sagrada de la natura, la contemplació de la qual té efectes balsàmics en el poeta. Això no obstant, «A la Mare de Déu de Montserrat» elabora la intuïció inicial per acabar presentant la natura des de la seva dimensió indubtablement sagrada.

3

- a) En la Bíblia. En concret, en el Nou Testament.
- b) El massís de Montserrat acull una natura amb petjades del sagrat. En unes altres paraules, el massís de Montserrat ofereix una mostra de la sacralització de la natura.
- c) La d'exemplificar el miracle, o fins i tot el misteri, de la vida.
- d) Sí. La grandesa de la natura respon a la seva dimensió sagrada.
- e) En el sentit físic —en virtut del qual la seva grandesa no té parangó— i en el sentit ètic —en virtut del qual la seva transcendència aconsegueix renovar la força i els sentiments.
- f) La dona. Ara bé, s'ha de tenir en consideració que sembla jugar amb l'ambigüitat per suggerir alhora que la Mare de Déu i la natura, ambdues femenines, són les divinitats del massís de Montserrat.
- g) Sí. L'article aprofundeix en la concepció que la natura posseeix una dimensió sagrada.

- h) L'ànima de Catalunya, la qual, segons l'article, es caracteritza per la capacitat de renovar la força i els sentiments.

2 «La cançó de sant Ramon»

1

- a) *Eslaus*. Un dels grups indoeuropeus entre els quals es compten els russos.
b) *Ullpresa*. Fascinat.
c) *Flam*. Flama d'un ull.
d) *Estepa blanca*. Estepa de fulles oblongues i blanquinoses i flors de color rosa purpuri.

2

- a) Relata la història, presidida per la Mare de Déu, del naixement i la vida de sant Ramon de Penyafort, el qual despunta per la devoció i la pietat.
b) Neix a Santa Margarida del Penedès pels volts del 1185 i mor a Barcelona el 1275. Estudia a la prestigiosa Universitat de Bolonya. Inicialment, desenvolupa la seva activitat eclesiàstica incardinat a la diòcesi de Barcelona, en la qual exerceix diversos càrrecs. Finalment, i malgrat estar vinculat al dels mercedaris, ingressa en l'orde dels dominics. Redacta una quantitat considerable de llibres, la major part dels quals sobre dret canònic. Participa d'una manera activa en la vida política, religiosa i social del seu temps. De fet, esdevé confessor i conseller de papes i reis. Així, per exemple, Jaume I es compta entre les seves amistats. El fet de portar a terme una intensa activitat missionera contribueix a popularitzar-lo. Els fidels li acaben atribuït alguns miracles. El papa el canonitza el 1601.
c) El fet de néixer a Vilafranca del Penedès i ser confessor de papes i reis. (En realitat, però, neix a Santa Margarida del Penedès.)
d) Sant Ramon de Penyafort és patró dels advocats i Joan Maragall precisament es llicencia en Dret i exerceix com a advocat durant un temps.
e) La Mare de Déu, l'eslava que canta, la mare del poeta, el mateix poeta i sant Ramon de Penyafort.
f) No. Perquè, en realitat, canten la cançó a causa de l'encisament que els desperta.
g) Sí. La literatura en general, i la poesia en particular, s'han de sentir en comptes de comprendre. La comprensió del poema no és intel·lectual, sinó sentimental. De fet, el veritable poema desvetlla els sentiments, ja que es construeix a partir de paraules vives.
h) La interpretació que el 1895 la Capella Nacional Russa efectua de la composició d'Enric Morera al Teatre Líric de Barcelona, interpretació a la qual Joan Maragall devia assistir.
i) En la cançó de bressol.
j) Als nens.
k) El recurs a la poesia popular, el personatge històric i l'època medieval.
l) «La cançó de sant Ramon» aplica la teoria literària exposada en l'«Elogi de la poesia». Per un costat, la inspiració emana de la imitació d'una composició d'Enric Morera, la qual, al seu torn, versiona una antiga cançó popular. Per un altre costat, la creació constitueix la baula d'una cadena d'interpretacions i reinterpretacions del tema però, sobretot, de l'ànima col·lectiva.
m) Les «Visions» i l'«Elogi de la poesia» coincideixen a afirmar que reinterpretar la poesia popular permet comprendre l'ànima col·lectiva, ja que l'imaginari col·lectiu, amb tots els seus matisos, s'hi expressa en el decurs del temps.

3

- a) La cançó combina dues històries. Per un costat, explica un dels episodis que sant Ramon de Penyafort protagonitza com a confessor de reis. Per un altre costat, narra un dels miracles que se li atribueixen: el de navegar de Sóller a Barcelona damunt la seva pròpia capa.
- b) Joan Maragall literalment cita els quatre primers versos de la cançó de Manuel Milà Fontanals en «La cançó de sant Ramon». De fet, els versos citats construeixen l'esquema de «La cançó de sant Ramon».
- c) Joan Maragall no es limita a recrear la cançó popular sobre sant Ramon de Penyafort, més aviat transcriu els records d'infantesa que la cançó li desvetlla quan sent la versió d'Enric Morera en boca de la Capella Nacional Russa.
- d) Perquè Joan Maragall connecta «La cançó de sant Ramon» amb la literatura popular i tradicional catalana igual com en les «Visions». Ara bé, com en les «Visions», i d'acord amb la pràctica del Modernisme, els versos citats li permeten reinterpretar la cançó popular a partir de la pròpia experiència. En aquest cas, a partir de l'experiència de la infantesa.
- e) Estrictament, en «El mal caçador», «Joan Garí», «El comte Arnau» i «La fi d'en Serrallonga». Ara bé, el rei En Jaume —i, per tant, «L'estimada de Don Jaume»— també forma part de la literatura popular en la mesura que es construeixen diferents narracions entorn seu.
- f) «Joan Garí», «El comte Arnau» i «La fi d'en Serrallonga».
- g) Per conèixer, comprendre i reinterpretar l'ànima col·lectiva.
- h) El Modernisme hereta l'interès per la literatura popular i tradicional de la Renaixença. Això no obstant, supera el simple coneixement històric dels relats, ja que els aprofita per formular les característiques de l'ànima col·lectiva moderna.

3

«En la mort d'un jove»

1

- a) *Glaties*. Bategar el cor amb força o estar agitat per la cobejança d'alguna cosa.
- b) *Estroncats*. Aturar, fer cessar.
- c) *Serena*. Vent sec provinent del nord-oest o l'oest.
- d) *Esllanguit*. Amagrit, mancat de força.
- e) *Ponent*. Vent provinent de l'oest.

2

- a) Relata els sentiments contraposats que suscita la mort d'un noi jove que destacava per la bellesa, el vigor físic i, en resum, el vitalisme.
- b) Sí. Joan Maragall deixa entreveure que forma part del cercle íntim del jove mort des del moment en el qual s'expressa mitjançant la primera persona del plural: «somriguérem» en el vers 9 i «esperàrem» en el vers 13.
- c) El vers 3 es refereix a «la força dels teus múscles», cosa que suggereix vigor físic, però, en darrera instància, vitalisme.
- d) Perquè així transmet acció i, per tant, vitalisme.
- e) El de la vida com a afirmació a través de la competició.
- f) Nietzsche proposa recuperar la moral del fort, la moral del qui afirma la vida d'una manera consegüent, cosa que s'assimila a l'esquema de l'heroi que competeix per la glòria.
- g) Es mostra serena, però sobretot impassible davant la mort del jove.

- h) Per subratllar la circumstància que la natura resta serena, dolça, malgrat la mort del jove. Per un altre costat, s'ha de tenir en consideració que el ponent —és a dir, l'indret pel qual es pon el sol— simbolitza la mort. Així, doncs, la mort del jove i la mort del dia comparteixen les mateixes qualitats.
- i) Esclaten en plors.
- j) Es presenta d'una manera serena i, paradoxalment, té la virtut d'embellir-ho tot.
- k) Sí. Perquè Joan Maragall així no en dramatitza els efectes. Això no obstant, se sorprèn que la mort formi part de la vida d'una manera tan familiar i tan natural.
- l) Només en certa manera. L'espai interior acull els familiars del jove, la tensió i la tristesa dels quals s'expressa a través dels plors. Per contra, l'espai exterior destaca per la bellesa, la serenor i, sobretot, la impassibilitat. Això no obstant, i encara que cadascuna ocorre en un espai diferent, la mort del jove i la mort del dia s'assemblen, motiu pel qual comparteixen característiques.
- m) Sí. Perquè es mostra bella, vitalista, al mateix temps que la mort del jove constitueix una circumstància dramàtica. Per un altre costat, es mostra impassible davant uns esdeveniments tan importants. Joan Maragall se sorprèn que la natura no acompanyi la tristesa dels familiars del jove mort.
- n) No gaire. Sembla que Joan Maragall ràpidament escriu les seves impressions davant la mort del jove. Per un altre costat, signa «En la mort d'un jove» el 1895, l'any en el qual mor el cunyat Willie Noble.

2

- a) Alimentar la curiositat i les ganes de viure. Es tracta d'una afirmació de la vida.
- b) Centrar-se en una sola comprensió de la vida i tancar-se a les noves idees.
- c) La voluntat de poder segons Nietzsche és la manera com el superhome afirma la vida després de prescindir dels valors antics. L'home d'avui de Joan Maragall paral·lelament afirma la vida, superant els paradigmes antics i obrint-se al progrés.
- d) Viure sempre fidel a la mateixa idea, negant el progrés. L'home d'ahir pensa que la tradició només pot perviure negant la innovació.
- e) En l'obertura a les noves idees.
- f) Segons Nietzsche, la moral del fort és el sistema de valors resultant d'afirmar la vida després d'abandonar la moral clàssica d'inspiració jueva i cristiana. Segons Joan Maragall, la grandesa de viure de l'home d'avui consisteix a romandre obert al progrés, després de superar l'actitud antiga consistent a negar la innovació per subratllar la tradició.
- g) En certa manera, ja que el jove mort entén la vida com a afirmació a través de la competició i, per tant, a través de l'acció constant.
- h) Sí. L'esperit competitiu imposa una dinàmica d'obertura i superació que contribueix que aflorin el que Joan Maragall i Nietzsche valoren com les millors qualitats humanes. Per un altre costat, la vida és lluita, cosa que demana a l'home autèntic una actitud vencedora, a banda de competitiva.

4

«Els reis»

1

- L'associació entre les paraules i les definicions és la següent:
- a) *Encens*. Resina, emprada en cerimònies religioses, d'olor aromàtica en cremar.
 - b) *Mirra*. Resina, emprada en perfumeria, d'olor aromàtica i de color gris fosc.
 - c) *Confús*. Indistint, poc clar.
 - d) *Reialme*. Regne, territori governat per un rei.
 - e) *Granat*. Madurar i desenvolupar-se els fruits en un sentit metafòric.

2

- a) Presenta el dia dels reis d'Orient com la gran festa dels nens i associació de la seva figura, i la dels nens, a la de l'infant Jesús.
- b) A la festa dels reis. En terminologia religiosa, a la solemnitat de l'Epifania del Senyor.
- c) El dia 6 de gener.
- d) En terminologia religiosa, l'Epifania del Senyor, és a dir, la manifestació de la divinitat de Jesús a tots els pobles.
- e) L'infant per excel·lència és Jesús. Els infants són els nens que viuen la nit de la festa dels reis. També es pot entendre que els infants metafòricament es refereixen a l'infant que cada adult porta dintre seu.
- f) Perquè recrea el relat sobre els reis que es troba en el Nou Testament. Els savis que visiten Jesús vénen d'Orient i, per tant, se n'hi acaben tornant.
- g) A la il·lusió característica de la festa dels reis.
- h) L'or simbolitza la reialesa de Jesús; la mirra, la humanitat, i l'encens, la pregària a Déu.
- i) «Els reis» i «El belén» expressen la mateixa idea segons la qual l'adult es modela en l'infant.
- j) És el pare del superhome. El naixement de l'infant implica la superació de la moral dels febles i, per tant, el començament del camí cap al superhome, el qual forja la moral dels forts, afirmant la vida.

3

- a) Després del seu naixement, tres savis d'Orient segueixen una estrella que els porti fins a Jesús, el Messies. En arribar a Jerusalem, entren en contacte amb el rei Herodes, el qual els assenjala que la profecia sosté que el Messies ha de néixer a Betlem. Efectivament, l'hi troben i l'adoren. Encara que el rei Herodes els havia demanat que el tornessin a visitar quan trobessin l'infant, l'esquiven en tornar a Orient, ja que un somni els avisa que, en realitat, les seves intencions no són bones.
- b) Els savis desencadenen l'acció amb la seva decisió. I Jesús és el rei veritable, mentre que Herodes exerceix el paper d'antagonista.
- c) La visita dels savis d'Orient a Jesús, l'ofertament de l'or, l'encens i la mirra, i el retorn cap a Orient.
- d) Que els savis segueixen una estrella fins a Betlem, indret en el qual troben Jesús amb la seva mare.
- e) L'episodi protagonitzat pels savis i Herodes. En el poema, a més, els savis són reis.
- f) Sí. La tradició popular precisament parla de reis i no pas de savis.
- g) Per l'episodi protagonitzat pels savis i Jesús. En definitiva, per l'infant Jesús i l'alegria que provoca als savis el fet de trobar-lo.
- h) En la tradició popular.
- i) Sí. Fins a dotze a diferents indrets del domini lingüístic: Manacor, Son Servera, Palma, Barcelona, Reus, Olot, Vallespir i Es Migjorn Gran.

5

«Sol, solet»

1

- a) *Arraulit*. Contreure els músculs del cos.
- b) *Lliscava*. Moure's sobre la superfície d'un cos suaument i amb escassa fricció.
- c) *Lluïa*. Aparèixer lluminós, tenir reflexos lluminosos.
- d) *Neulit*. Privat de vigoria, d'ufana.

2

- a) Es refereix a «Sol, solet, vine'm a veure, vine'm a veure.»
- b) D'una cançó popular.
- c) Als infants.
- d) El carrer en el qual vivia quan era petit.
- e) Amb la infantesa.
- f) El poeta sembla obert a les descobertes.
- g) «Els reis».
- h) Aporta llum enmig de la fosca i fa present l'espai exterior en l'espai interior.
- i) Sant Josep.
- j) «Sol, solet» i les «Notes autobiogràfiques» es refereixen al mateix moment de la vida del poeta i reflexionen al voltant seu en termes semblants. Així, doncs, l'espai en el qual es desenvolupa la infantesa es caracteritza per la foscor, però al mateix temps el poeta acull unes ganes de viure que més endavant es tradueixen en la creació poètica.

3

- a) 19 de març.
- b) Associa el fet que sant Josep és el pare de la Sagrada Família amb la vida familiar en general.
- c) La festa té la capacitat de divinitzar allò més quotidià i habitual de la vida familiar.
- d) Sant Josep fa les funcions de pare de l'infant Jesús, de la qual cosa es deriva un paper de protector de la infància.
- e) Al bastó amb el qual normalment se'l representa i que recorda el seu ofici de fuster.
- f) La relaciona amb el pas de l'hivern a la primavera i, en general, amb el renaixement de la vida.
- g) La festa se situa en el trànsit de l'hivern a la primavera; la vara representa el renaixement de la vida o el pas entre dues etapes de la vida, i la tercera estrofa parla de la il·lusió que és capaç d'acollir un infant dintre seu. Els tres elements tenen el denominador comú de mantenir l'alegria i les ganes de viure.
- h) En l'article, representa l'alegria, mentre que en el poema hi fa referència, però també a la connexió entre espais.
- i) El poema ret un homenatge a la pròpia casa familiar i l'article reflexiona en general sobre la rellevància de la família.
- j) Sí. Subratllen la importància de la il·lusió interior malgrat la negativitat de l'ambient exterior.

6

«Dimecres de Cendra»

1

- a) *Agravis*. Violació dels drets i els sentiments d'algú per mitjà de la paraula o l'obra.
- b) *Esblaims*. Pèrdua de la força o la intensitat.
- c) *Entelis*. Recobrir un objecte il·lustrós d'un tel que en minva la brillantor en sentit metafòric.
- d) *Mementos*. Parts del cànon de la missa en les quals es recorden els fidels morts i vius.

2

- a) Quaranta dies abans de la Pasqua, a l'inici de la Quaresma.
- b) Recorda a l'home la seva condició mortal.
- c) És un moment de penediment i reflexió, a més de preparació per a la Pasqua.
- d) Recorda la necessitat de fer penitència i rememora la condició mortal de l'home.
- e) Com un moment trist.
- f) Jove i bonica.
- g) Trist i sever.
- h) La noia encara valors de vida mentre que el sacerdot, valors de mort.
- i) La noia es caracteritza per tenir colors vius, mentre que la celebració, pel color cendra. Els colors reforcen, doncs, la idea que la noia s'associa a la vida i que la celebració i l'ambient en el qual es troba se li oposen.
- j) Que es deslliuri dels valors de mort i que afirmi la vida sense complexos.
- k) No. Mostra un pensament contrari a la celebració tradicional del Dimecres de Cendra. De fet, no és que es mostri irreverent davant la celebració, sinó que apunta la necessitat de reformular-ne els valors. Considera que la celebració de la religió ha de ser vitalista i no, negadora de la vida.
- l) La joventut està associada a valors positius i vitalistes. La vida i la mort, a més, conviuen en un mateix espai.
- m) L'al·legat contra els valors de mort de la religió posat en boca del comte Arnau té punts de contacte amb la comprensió de la religió que destil·la el Dimecres de Cendra segons Joan Maragall. La noia i l'abadessa Adalaisa encarnen el vigor de la vida.

3

- a) Es produeix una revolta d'obrers i anarquistes contra el poder establert. Durant la revolta, s'assalten símbols d'aquest poder, com ara els espais religiosos de l'estil de les esglésies i els convents.
- b) Perquè ha estat assaltada durant els esdeveniments de la Setmana Tràgica i, pel que sembla, cremada i destruïda per dintre.
- c) La idea de l'article és que, d'aquesta manera, l'Església s'acosta als seus valors primitius. Joan Maragall capgira l'argument oficial: el poble es trobava els temples tancats i se'ls ha fet obrir per la força i, en cremar-los, ha eliminat la frontera de la riquesa que separava l'Església del seu ideal primitiu.
- d) L'amistat de l'Església amb el poder i els diners.
- e) Joan Maragall defensa el vitalisme també en l'àmbit de la religió. L'article apunta una altra dimensió: la de recuperar els valors primitius del cristianisme. L'article transcriu, sens dubte, el seu propi pensament sobre aquestes qüestions.

7

«Lo diví en el Dijous Sant»

1

L'associació entre les paraules i les definicions és la següent:

- a) *Anyells*. Cria de l'ovella fins a l'edat d'un any.
- b) *Rendir*. Sotmetre's, consentir.
- c) *Entendrida*. Que cedeix fàcilment a les impressions, als sentiments afectuosos, a l'amor.

2

- a) La passió, mort i resurrecció de Jesús, el Messies.
- b) El Dijous Sant se celebra l'Últim Sopar, el sopar de Pasqua, de Jesús amb el grup dels seus deixebles. També se celebra la institució de l'eucaristia i, segons la tradició catòlica, la institució del sagrament de l'orde sacerdotal.
- c) En les mediacions institucionalitzades, però també enmig de la natura i en els altres. Tot és sagrat.
- d) Sí. Perquè les mediacions afecten la manera com el sagrat es viu.
- e) És majestuosa.
- f) Es fa referència a la vida per mitjà de la menció als infants —que encara ho han de viure tot— i als ancians —que ja ho han viscut tot. També es fa referència a la vida més enllà de la mort. Per tant, la mort no significa el punt i final de la vida.
- g) Als armats que, en representació dels romans del temps de Jesús, acompanyen alguna de les processons de la Setmana Santa.
- h) Per al cristianisme, Jesús és l'anyell de Déu que, igual com els anyells oferts a Déu al temple de Jerusalem, salva la creació amb el seu sacrifici.
- i) S'assenta en una tradició cristiana: la religiosa —la mort i la resurrecció de Jesús— i la popular —la de les processons de Setmana Santa.
- j) Obtenir de Déu consol, capacitat per ser misericordiós i pau.
- k) És una pregària a Déu.
- l) El poema està escrit sota l'influx de la mort de l'amic Josep Soler Miquel. Aquesta circumstància ajuda a comprendre el desig que la vida continua després de la mort i les peticions a Déu expressades en la darrera estrofa. El pròleg glossa la seva relació amb aquest amic i, en certa manera, facilita les indicacions necessàries per entendre per què aquest amic no mor mai.

3

- a) La resurrecció de Jesús i el triomf de la vida sobre la mort.
- b) S'ha de passar primer per la mort (el dolor) per arribar a la resurrecció (l'alegria).
- c) Perquè la resurrecció està relacionada amb la nova creació. Entén que l'art es relaciona amb aquesta nova creació.
- d) En el sentit clàssic, ja que presenta Jesús com l'anyell de Déu que lleva els pecats del món.
- e) La resurrecció.
- f) Comparteixen la idea que el sagrat no es limita a l'àmbit gestionat per la religió.

8

«L'aufàbrega»

1

- a) *Flaire*. Olor, sensació profunda produïda en l'olfacte per emanació de certs cossos.
- b) *Bravada*. Emanació d'olor, més o menys desagradable, de certs cossos en fermentar, cremar...
- c) *Remoreig*. Acció de fer soroll.
- d) *Fontanelles*. Fontinyol, font petita.

- e) *Esbojarrant*. Esdevenir boig o com un boig.
- f) *Candorosa*. Absència de malícia, sinceritat de qui no té res per amagar.
- g) *Escabellen*. Descompondre, desordenar els cabells d'algú.
- h) *Encenser*. Braser amb tapadora foradada, suspès amb cadenetes, per cremar encès i encensar.
- i) *Aures*. Vent suau.

2

- a) El dia 24 de juny.
- b) Pagà. El cristianisme aprofita una celebració pagana per construir la festa de Sant Joan.
- c) Es tracta d'una nit màgica.
- d) S'aprofiten les fogueres de Sant Joan.
- e) L'aufàbrega participa de la màgia de la festa i, de fet, es considera la flor de sant Joan.
- f) S'estableix un paral·lelisme entre les fogueres, que escampen les seves flames i la seva màgia, i les aufàbregues, que escampen la seva olor i, en certa manera, també la seva màgia.
- g) Fa participar de la màgia de la festa.
- h) Es tracta d'una natura envoltada d'elements màgics, tal com subratllen les fogueres i les aufàbregues, en desprendre la seva olor.
- i) Sí. Conté elements alegres, com ara la celebració de la festa.
- j) Per un costat, ambdós poemes subratllen la importància de la natura, la qual arriba a adquirir connotacions màgiques. Per un altre costat, i encara que de manera diferent, ambdós poemes empenen elements que formen part de l'imaginari col·lectiu català per transmetre un missatge.
- k) «El mal caçador», «Joan Garí», «El comte Arnau», «A la Mare de Déu de Montserrat», «En la mort d'un jove», «Lo diví en el Dijous Sant», «A muntanya», «L'ànima de les flors», «Cant de maig, cant d'alegria» i «Cant de novembre».

3

- a) Els focs.
- b) Els focs són l'element que serveix per renovar i transfigurar les coses caduques.
- c) Les vincula a un món de meravelles i misteris.
- d) Les fogueres permeten el misteri de transfigurar les coses caduques.
- e) Es relaciona amb la matinada, de manera que es tracta d'aire fresc.
- f) Simbolitza l'alè de les coses transfigurades el matí de Sant Joan.
- g) L'aufàbrega es caracteritza de manera semblant a l'aire de l'article.
- h) L'olor de l'aufàbrega.
- i) Tenen a veure amb la tradició religiosa, ja que realment es tracta d'un sant vinculat a Jesús. El que Joan Maragall explica en l'article sobre sant Joan prové de la Bíblia.
- j) De la mateixa manera que la festa de l'hivern per excel·lència és la de Nadal, es pot fer un paral·lelisme i establir que la festa de l'estiu és la de Sant Joan. D'altra banda, en el seu origen pagà es tracta de festes vinculades al sol. El Nadal de Jesús coincideix amb el moment en el qual el dia comença a créixer i el de sant Joan, amb el moment en el qual el dia comença a minvar.

- k) Es pot establir un lligam simbòlic entre ambdues: de la mateixa manera que la festa pagana remet al moment de l'any en el qual el dia comença a minvar, sant Joan és aquell qui anuncia Jesús, però sense pretendre substituir-lo; és aquell qui minva, perquè Jesús es vegi més gran.
- l) De respecte. Busca entendre-les i, fins i tot, trobar-los un sentit renovat.

9

«A muntanya». «Després de la tempestat»

1

- a) *Esgarrifosa*. Que produeix estremiment involuntari i sensació intensa de fred.
- b) *S'astoren*. Causar o rebre un gros espant.
- c) *Aguaita*. Treure el cap per una obertura o per damunt alguna cosa.
- d) *Remorejant*. Alçar soroll, normalment confús.
- e) *Badar*. Abstreure's, encantar-se, mirant alguna cosa.
- f) *Regalant*. Deixar córrer líquid per la superfície.
- g) *S'esqueixen*. Esquinçar, rompre, fer trossos amb una estirada.
- h) *Gorges*. Pas estret entre cingleres o espadats.

2

- a) Sempre admirat. En «A muntanya», amb l'admiració que li provoca la tempesta i en «Després de la tempestat», amb la que li provoca la calma que segueix a la tempesta.
- b) Els dos poemes tenen versos decasíl·labs que combinen la rima assonant i la consonant. Les estrofes sempre tenen quatre versos, llevat en el cas de «A muntanya», en què una estrofa té sis versos.
- c) El fet que «A muntanya» tingui una estrofa amb més versos es pot interpretar en funció del contingut, ja que tracta precisament sobre la tempesta i la manera com irromp. El trencament formal apunta cap al trencament que suposa la tempesta.
- d) Sempre és la natura.
- e) La natura apareix associada a un entorn rural, calmós, encara que traspasada per la força de la tempesta. La natura, doncs, es revesteix d'un caràcter ambivalent, capaç d'expressar la seva majestat de dues maneres força distintes entre si.
- f) Sí. Les actituds són diferents. Les persones del balcó pròpiament no es mostren preocupades per la tempesta. Al contrari, més aviat s'admiren davant la tempesta, la força de la qual aconsegueix embadalir-les. El pastor, en canvi, està preocupat pels efectes que la tempesta pugui tenir i ho demostra cridant.
- g) Alegre. A la seva manera, la natura transmet esperança i suscita admiració.
- h) «Després de la tempestat» sembla la continuació de «A muntanya». I ambdós semblen incidir en allò que sorprèn la gent que no està acostumada a viure enmig de la natura, és a dir, en allò que sorprèn les persones de ciutat. «Després de la tempestat» se centra en exclusiva en aquesta gent, ja que vol explorar el sentiment que els provoca, en els moments posteriors a la tempestat.
- i) Sí. No es tracta només de reproduir la natura, sinó de cercar els sentiments que suscita. Així, per exemple, la natura simbolitza allò ambivalent (la tranquil·litat i la força desfermada al mateix temps), així com l'esperança.
- j) Sí. En el sentit que no es tracta d'un escriptor que hagi d'imaginar abans allò que vol transmetre. És realista perquè reproduceix en la seva obra allò que ha viscut. Necessita la realitat per crear.

3

- a) El camp es revesteix d'unes característiques idíl·liques, fruit de la pau i l'harmonia.
- b) El camp permet assaborir la pau i iniciar una reflexió sobre la pròpia vida. També permet que l'home es valori en proporció amb la resta de coses que l'envolten.
- c) Pot servir per fer-ho. En els poemes, trobem persones que provenen de la ciutat i que, en el fons, es retroben a elles mateixes gràcies a la natura. L'article posa l'accent en aquesta dimensió de la natura, és a dir, en la capacitat per aconseguir que l'home es pensi a ell mateix.
- d) La ciutat necessita el camp per ser ciutat. La ciutat i el camp representen realitats distintes. Amb tot, Joan Maragall no planteja ambdós en termes excloents sinó complementaris.
- e) En certa manera, en funció de la ciutat. La ciutat necessita el camp per poder ser ciutat.
- f) Són els homes dels quals parla l'article. L'article caracteritza aquests homes ciutadans que miren embadalits la tempesta i que després s'entusiasmen quan retorna la calma.
- g) Joan Maragall escriu en el moment en el qual Barcelona es comença a expandir més enllà del nucli medieval. La reflexió es correspon amb el moment de creixement de la ciutat, un creixement desconegut fins aleshores.

10

«La nit de la Puríssima». «L'ànima de les flors»

1

L'associació entre les paraules i les definicions és la següent:

- a) *Resplendors*. Llum que emet un cos que brilla amb esclat.
- b) *Vels*. Allò que lleva la visió clara d'una cosa.
- c) *Atempera*. Fer que alguna cosa sigui menys forta o menys intensa.

2

- a) Que la Mare de Déu va ser concebuda sense pecat original.
- b) El dia 8 de desembre.
- c) El blau.
- d) Sí. No sols per l'explicitació del color blau, sinó del cel i els estels, i dels colors associats.
- e) La manera com la visió de la nit (natura) connecta amb el transcendent (diví).
- f) El cel, la lluna i els estels.
- g) Perquè no es tracta d'una simple referència a l'infinit, sinó que remet al transcendent, el diví, el sagrat.

3

- a) La bellesa.
- b) A través del poeta que en parla.
- c) A través de la literatura. La literatura és capaç d'eternitzar el moment que passa i la bellesa que caduca. Ara bé, ho ha de fer mitjançant paraules carregades de força, d'acord amb la teoria maragalliana de la paraula viva.

4

- a) La mirada capta el sagrat, la bellesa i la pau en cadascun del tres poemes. I el sagrat, la bellesa i la pau tenen el valor de connectar amb el transcendent.
- b) Sí en la mesura que el «Cant espiritual» juga amb el color blau.
- c) Al més enllà, el sagrat, el transcendent.
- d) «La nit de la Puríssima» apel·la al sagrat, el qual té la capacitat de ser intuït per l'home i de penetrar en el seu món. El «Cant espiritual» explora la transcendència humana.
- e) S'hi refereixen a través de fórmules i imatges molt semblants.
- f) La natura sempre apareix connotada positivament. De fet, la natura proporciona a l'home elements per accedir al sagrat.
- g) S'experimenta en les coses de la terra. En la natura, per ser més exactes.
- h) Fonamentalment, al cel i elements associats al cel.

11

«La Dona hermosa»

1

- a) *Humil*. Que es té per menys del que val, que es rebaixa voluntàriament davant els altres.
- b) *Contemplatiu*. Que es lliura a la meditació i la vida espiritual.
- c) *Estela*. Rastre o empremta que deixa alguna cosa quan passa.
- d) *Enyorat*. Que es troba a faltar.

2

- a) Aporta calma.
- b) D'una religiosa o de la Mare de Déu.
- c) Provoca enyorament, a mesura que augmenta la distància entre ella i el poeta.
- d) La lluminositat de la seva presència.
- e) Trist i enyorat.
- f) Provoca la meditació.
- g) Invita a començar de nou.
- h) Nietzsche.
- i) Es tracta d'una relació positiva per al poeta, sempre que impliqui presència de la Dona hermosa. L'allunyament invita a començar de nou, tan bon punt torni a ser present.
- j) La dimensió de l'enyorament i l'efecte positiu de la presència d'una dona.

3

- a) Es tracta d'una dona jove i bonica la presència de la qual té conseqüències positives en l'entorn.
- b) Provoca alegria, a més de contagiar bellesa i joventut.
- c) L'esquema és el mateix: la presència de la dona té efectes positius en l'entorn i en l'ànim del poeta.
- d) La idea. Els elements emprats per expressar els efectes positius de la presència de la dona són els mateixos, o molt semblants, en ambdós poemes.

1

- a) *Atzar*. Causa assignada als fets dels quals s'escapa la causa real.
- b) *Esguard*. Mirada.
- c) *Encontrada*. Extensió de terra.
- d) *Esgarria*. Abandonar o perdre el camí.

2

- a) Dues. La de l'esposa i la del poeta.
- b) Perquè fa de contrapunt al que ha dit abans l'esposa. L'esposa, en certa manera, es presenta com una persona discreta que, en algun moment, gairebé dubta que el poeta sigui conscient de la seva presència. El poeta, al final, aprofita per subratllar-li que la veritable i única protagonista de la seva vida és ella, malgrat la impressió que la convivència li pugui donar.
- c) Es tracta d'un amor discret que gairebé es manté en un lloc irrellevant. En un cert sentit, presenta un amor submís.
- d) L'esposa és capaç de fer de guia i és forta.
- e) Es podria dir que la relació entre ambdós és complementària. Ara bé, el poema presenta una relació força asimètrica, ja que sembla indicar que l'esposa exerceix un paper en funció dels desitjos i les expectatives del poeta.
- f) Sí, tot i que la Dona hermosa es caracteritza força per la seva bellesa i l'esposa, per la seva saviesa. L'una i l'altra coincideixen a transmetre calma i serenor.
- g) En bona mesura, sembla que l'esposa és la concreció de la Dona hermosa. Per un costat, comparteix una part considerable de les virtuts, la principal de les quals no és sinó la de transmetre calma i serenor. Per un altre costat, la Dona hermosa s'erigeix en el model ideal i l'esposa n'és la concreció en la vida del poeta i, per tant, en les seves circumstàncies personals. Llegits conjuntament, se'n deriva que tothom necessita una Dona hermosa que, en el cas del poeta, és l'esposa.

3

- a) Una idea convencional del matrimoni. Joan Maragall sembla que dóna a entendre que no està interessat en el matrimoni per amor, sinó en el matrimoni com a acte social que proporciona una estabilitat i un estatus.
- b) La seva explicació coincideix amb el que anomenaríem el matrimoni de conveniència.
- c) Hi pot haver una relació, ja que la crisi de 1885 deriva de la resistència de Joan Maragall a comportar-se d'acord amb les pautes de la seva classe social, és a dir, la classe burgesa. En les «Notes autobiogràfiques» de 1885 sembla que es refereix a un model de matrimoni que precisament s'adequa al perfil burgès.
- d) El valora molt positivament, ja que Clara Noble li proporciona amor i estabilitat personal, familiar i social. No és que el matrimoni amb Clara Noble sigui l'antònim del model de matrimoni que està disposat a abraçar el 1885. El matrimoni amb Clara Noble segueix les pautes burgeses, però aconsegueix recuperar el poeta des d'una perspectiva ètica.
- e) És una bona dona, bona mestressa, bona mare de família i bona esposa.
- f) Les confirma. Resposta oberta.
- g) Amb les «Notes autobiogràfiques» de 1910.

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

Lectura dels «Cants»

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A

- 1 Són quatre estrofes de tretze versos cadascuna. Versos decasíl·labs amb cesura a la quarta síl·laba. Rima gairebé sempre consonant, seguint l'esquema ABAB. S'alternen els versos femenins amb els masculins.

Joan Maragall pretén reforçar a través de la rima i l'estructura en general la regularitat que volen transmetre els versos. La sardana és una dansa que es caracteritza per la seva monotonia i la forma del poema està al servei d'aquesta idea. A diferència d'altres poemes de *Visions & cants*, «La sardana» és molt regular des de la perspectiva formal. Ara bé, tant en els casos de regularitat formal com en els d'irregularitat, els recursos mètrics es troben al servei del contingut del poema.

- 2 L'associació entre les paraules i les definicions és la següent:

- a) *Rossejant*. Tirar a ros, ésser més o menys ros.
- b) *Ardits*. Atrevit, valent.
- c) *Cantarella*. Melodia.
- d) *Lasciva*. Inclinat als delits carnals.
- e) *Vacil·la*. Moure's lleugerament o dubtar a prendre una decisió, a mantenir una actitud.
- f) *Mística*. Que té experiència, veritable o suposada, d'unió directa de l'home amb la divinitat.
- g) *Pròdiga*. Que desprèn, que dóna, sense mesura.
- h) *Garlanda*. Sèrie de coses o de persones disposades en forma de cadena.
- i) *Aucella*. Ocell.
- j) *Contrapunt*. Art de sobreposar en la polifonia dues o més melodies independents.
- k) *Garbes*. Feix d'espigues tallades.

3

- a) Plutó, déu de l'Infern, segresta la filla de Ceres, Prosèrpina. Júpiter està disposat a retornar-la a la seva mare. Però, quan sap que ja ha tastat aliment al món subterrani, decideix que passi mig any amb Plutó. Quan Prosèrpina és amb ella, Ceres està contenta i la terra floreix: són els mesos de la primavera i l'estiu. Quan se'n va amb Plutó, està trista i la terra deixa de donar fruit: són els mesos de la tardor i l'hivern.
- b) Amb Demèter.
- c) És la deessa de l'agricultura.
- d) La festa de les *Cerealia* se celebra en honor a la deessa Ceres. Es tracta de festes agràries amb sacrificis, jocs i processons.
- e) Un intent d'entroncar la sardana i el seu context primitiu amb les tradicions clàssiques.
- f) Les «Visions» es refereixen a personatges o escenes de l'imaginari col·lectiu català, mentre que «La sardana» fa un salt encara més enrere i recupera una deessa de la tradició clàssica.
- g) Per exemple, Jacint Verdaguer en el seu poema èpic *L'Atlàntida*. El procés es dóna en un context de recuperació de la llengua i la literatura cultes. Simbòlicament, s'intenta d'entroncar la tradició catalana amb el passat gloriós medieval i amb algunes tradicions clàssiques. Es tracta de donar consistència simbòlica a la cultura, procés que altres literatures també coneixen.

4

- a) Descriure la sardana. Presenta les característiques principals de la dansa, entre les quals destaquen la regularitat i la parsimònia.

- b) Lenta, regular, monòtona, parsimoniosa, senzilla.
- c) Els joves: els fadrins i les verges.
- d) «En la mort d'un jove».
- e) La tercera estrofa deixa entreveure una relació entre la sardana i les danses romanes en honor a la deessa Ceres. En tot cas, tracta de vincular la sardana a l'antiguitat clàssica, al mateix temps que a les feines del camp.
- f) Potser ja s'ha anat perdent la relació entre la sardana i els treballs del camp. Perquè Joan Maragall s'hi refereix en passat i en termes de possibilitat. No en parla com si es tractés d'una realitat actual i palpable.
- g) Nacional. La sardana és la dansa de tot un poble.
- h) Elements com ara «donant-se les mans», «de parella en parella», «ma pàtria», «anella».
- i) Sí. Reinterpreta un element de l'imaginari col·lectiu amb la diferència que no és sols un element inscrit en el passat, sinó que es tracta d'un element del present amb la potència suficient perquè continuï sent un element vital en el futur.

2

«El cant de la senyera»

- 1 Estrofes de sis versos, llevat de la primera, que en té la meitat i que, per aquest motiu, segurament realitza les funcions de tornada, és a dir, d'estrofa petita que es va repetint, en les cançons, després de cada estrofa. Versos heptasíl·labs que segueixen l'esquema ab. S'alternen els versos femenins amb els masculins.
- 2 L'associació entre les paraules i les definicions és la següent:
 - a) *Voleï*. Fer donar un o més tombs enlaire algú o alguna cosa.
 - b) *Senyera*. Bandera, tros de tela que serveix per identificar algú o alguna cosa.
 - c) *Galana*. Que captiva per les seves gràcies, pels seus encants.
 - d) *Enarborem*. Posar alguna cosa dalt de tot d'un pal, d'una torre.
- 3 Societat coral fundada el 1891 a Barcelona per Lluís Millet i Pagès i Amadeu Vives. Capdavanter del moviment orfeonístic, contribuï a unificar les forces musicals catalanes. El primer concert públic se celebrà el 1892.
- 4
 - a) Llibertat, germandat i majestat.
 - b) Fidelitat.
 - c) Assenyalar el camí pel qual el poble ha de caminar plegat.
 - d) Per damunt dels caps de la gent. Pot tenir el significat de majestat i de guia.
 - e) Sí. Com a mínim, es tracta d'un poema que crida el poble català a la unitat.
 - f) La manera com la senyera pot exercir el paper de brúixola del poble.
 - g) Sí. Es tracta d'un poema obert al futur, ja que pensa en el poble català no en funció d'uns paràmetres del passat, sinó d'acord amb unes pautes de futur.

3 «Cant dels joves»

- 1 Són cinc estrofes de quatre versos cadascuna. Versos heptasil·labs que normalment rimen en consonant seguint l'esquema abba. S'alternen els versos femenins amb els masculins. La regularitat del poema pot respondre al fet que sembla adoptar la forma del cant, les exigències del qual reclamen una regularitat molt estricta.
- 2 L'associació entre les paraules i les definicions és la següent:
 - a) *Remors*. Soroll confús com el que s'alça d'una munió, d'una tempesta, del mar.
 - b) *Rabejada*. Algú, complaure's a prolongar allò en què troba una satisfacció.
 - c) *Albada*. Temps que transcorre des de trenc d'alba fins a la sortida del sol.
 - d) *Desensonyat*. Treure o perdre la son.
 - e) *Avials*. Propi dels avantpassats.
- 3 Caldria recuperar, al respecte, la part I d'aquest dossier.
- 4
 - a) A l'aire lliure. Es pot associar a la idea de llibertat en general o pot tenir a veure amb el paper que la natura juga en *Visions & cants*, poemari en el qual està carregada de profundes connotacions.
 - b) Volar. Pot simbolitzar la llibertat.
 - c) En sentit literal, es refereix al moment en el qual comença el nou dia. En sentit figurat, es refereix a l'hora del jovent, al moment en el qual el jovent ja pot començar a assumir noves responsabilitats.
 - d) Actitud d'espera i, al mateix temps, actitud alegre.
 - e) Sí.
 - f) Sí. De fet, el poema comenta que retornen per descansar. Pot simbolitzar l'èxit en la mateixa vida.
 - g) A la satisfacció i la puresa.
 - h) L'alegria, l'esperança, la força, la passió.
 - i) «En la mort d'un jove» i «Dimecres de cendra». En ambdós poemes, el valor de la joventut se subratlla reclamant-lo en un marc hostil. En l'un, per culpa de la mort i, en l'altre, a causa de l'observació d'unes pràctiques religioses molt estrictes.
 - j) Sí. La joventut, per definició, està oberta al futur.

4 «Cant de maig, cant d'alegria»

- 1 El poema no segueix una pauta respecte a l'estructura, ja que combina diferents aspectes formals en un sol espai: primera estrofa de cinc versos, segona estrofa de set versos, tercera estrofa de vuit versos i quarta, cinquena i sisena estrofes de quatre versos. Els versos són octosil·labs, però, de tant en tant, empra un vers hexasil·lab. La rima habitualment és consonant. S'alternen els versos masculins amb els femenins. Joan Maragall pot anar alternant estructures formals distintes per subratllar determinats elements que vol transmetre en el poema. Així, per exemple, els esclats propis del maig i l'alegria.
- 2 L'associació entre les paraules i les definicions és la següent:
 - a) *Reverdits*. Tornar a esdevenir verd.
 - b) *Sadollem*. Satisfereix plenament el desig o la gana d'algú.
 - c) *Serafins*. Àngel concebut com a ministre ardorós de Déu.

- d) *Badades*. Obrir-se o descloure's.
- e) *Desaforadament*. Sense mesura.
- f) *Regalant*. Donar.
- g) *Aimia*. Dona estimada.
- h) *Degoten*. Deixar caure un líquid gota a gota.
- i) *Emmajada*. Propi del mes de maig.

3 Joan Maragall recupera el sentit tradicional del mes de maig, el qual consistia en el desvetllament i el renovellament primaveral, cosa que afavoreix que es converteixi en el símbol de la joventut, l'esperança, la bellesa i la salut. «Cant de maig, cant d'alegria» és un poema bàsicament protagonitzat pel jovent i pel renovellament.

4

- a) Literalment, es refereix a l'arribada de la primavera, del mes de maig.
- b) A una actitud alegre.
- c) Es tracta d'un temps de sol i pluja, durant el qual floreixen la vegetació i esclaten les flors. Es tracta, també, d'un temps de moltíssima alegria.
- d) S'ha de mostrar disposat a gaudir del moment, a gaudir de la natura en plena convulsió.
- e) La natura, el cant, l'alegria, els crits, el córrer, el riure.
- f) Sant Joan.
- g) A les fogueres de la nit de Sant Joan.
- h) En les «Visions».

5

«Cant de novembre»

1 Es tracta d'un poema sense una estructura regular que combina versos de diferents metres en funció del que vol expressar.

2 L'associació entre les paraules i les definicions és la següent:

- a) *Delita*. Fer gustar plenament un plaer a algú.
- b) *Planyis*. Compadir, queixar-se, expressar el propi malcontentament.
- c) *Donzell*. Home verge.
- d) *Posta*. Acció o efecte de pondre o pondre's.

3

- a) Horaci escriu la seva poesia en el segle I dC, en el moment en el qual Roma coneix la fi de la república i el començament d'una nova fórmula de govern, l'imperi. Horaci posa la seva literatura al servei de la construcció ideològica de l'imperi i, en particular, al servei de la política imperial d'August. Sintetitzava, en frases de poques paraules, els tòpics, les idees clau damunt les quals s'assenta l'entramat de l'imperi, així com la seva orientació.
- b) «Cull el dia». Es refereix a aprofitar el temps, a no perdre el temps.
- c) Un nou professor de literatura arriba a una escola elitista i revoluciona els seus alumnes amb nous mètodes d'ensenyament, basats en la vivència del text en comptes de l'aprenentatge memorístic. La

història principal connecta amb altres subtrames, les quals es fan càrrec de les circumstàncies personals per les quals travessen els adolescents de l'escola.

- d) No es tracta de fer el que vulguem, sinó d'aprofitar el moment amb seny per extreure'n el màxim rendiment. Incideix en el fet que el moment s'ha d'aprofitar bé, no d'una manera esbojarrada.

4

- a) Tristesa, decandiment.
- b) Contrasten en el fet que escullen moments distints de l'any per expressar-se: l'un, la primavera i l'altre, la tardor; és a dir, en el fet que escullen estacions oposades. Coincideixen a expressar idees força semblants sobre la joventut i sobre la vida en general.
- c) El verd i el vermell. El verd simbolitza la primavera, mentre que el vermell simbolitza la tardor.
- d) Moltes de les idees: les ganes de viure, l'associació entre joventut i vitalisme, l'imperatiu d'aprofitar el moment.
- e) Com un combat.
- f) «En la mort d'un jove».
- g) Subratllen que el que és dolorós no és el fet que mori un jove, sinó que mori sense haver viscut la vida, sense haver aprofitat el moment.
- h) En la mesura que incideix en les mateixes idees: en el valor de la joventut i en l'imperatiu d'aprofitar el moment.

6

«Els tres cants de guerra»

1

Es tracta d'un poema sense una estructura regular, que combina versos de diferents metres en funció del que vol expressar i, precisament, per subratllar el que vol expressar.

2

L'associació entre les paraules i les definicions és la següent:

- a) *Folla*. Boig.
- b) *Host*. Exèrcit en campanya.
- c) *Branda*. Cridar fort algú o fer soroll alguna cosa.
- d) *Desferra*. Despulla, allò que resta d'una cosa destruïda.
- e) *Vessar*. Sortir un líquid d'un recipient, deixar escapar un líquid.
- f) *Macilenta*. D'aspecte trist per la magror, la pal·lidesa, l'extenuació.
- g) *Adusta*. Abrusat, aspre, cremat, eixut.
- h) *Pendons*. Estendard.
- i) *Branda*. Estar animat d'un moviment oscil·latori vibratori, moure amenaçadorament.
- j) *Clarins*. Instrument de vent, de metall, semblant a la trompeta, però de registre més agut.

3

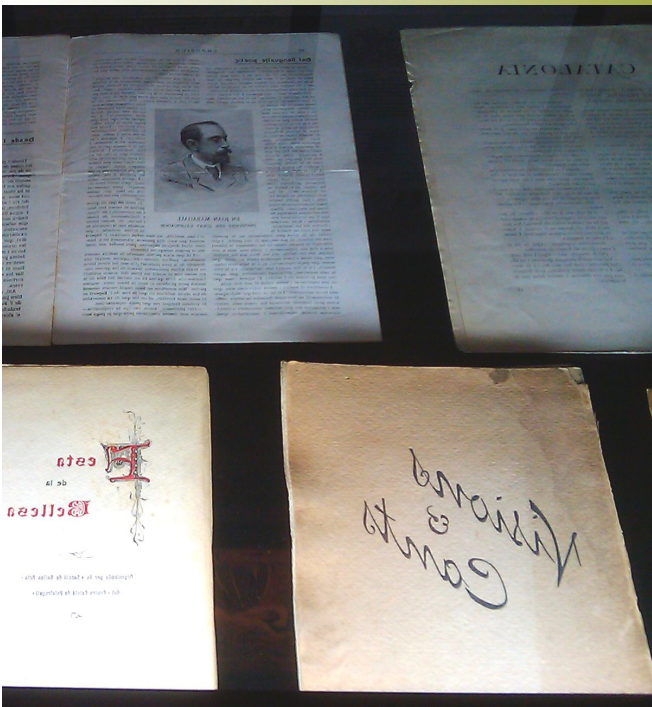
D'entrada, parlar de la guerra de Cuba és parlar de diversos conflictes armats que Espanya i Cuba mantenen al llarg de la segona meitat del segle XIX. Ara bé, el poema de Joan Maragall es refereix al que la història coneix com la guerra entre Espanya i els Estats Units, la qual es lliura el 1898. Els Estats Units aprofiten l'enfonsament del vaixell Maine, fet del qual acusen Espanya, contra la qual orquestren una enorme campanya mediàtica, per intervenir en la lluita que Cuba sosté amb Espanya per aconseguir la seva independència. L'opinió sobre el conflicte varia a Espanya: Catalunya es mostra en part contrària a entrar en guerra per mantenir Cuba, mentre que Castella veu la pèrdua de Cuba com la certificació de la

decadència de l'Estat. Espanya perd Cuba, però també les colònies de Puerto Rico i Filipines. Es tracta del final de l'antic imperi espanyol.

4

- a) La sortida dels soldats cap a Cuba.
- b) Perquè es refereix a la sortida dels soldats cap a Cuba. El poema constitueix un comiat simbòlic.
- c) L'assassinat d'Abel a mans del seu germà Caïn.
- d) S'hi mostra crític i la compara amb una guerra entre germans que no té cap sentit.
- e) Directament a Espanya.
- f) En concret, parla de la resistència de la ciutat de Sagunt davant el setge a la qual la sotmeten els romans.
- g) Se'n desprenen un desenvolupament negatiu i un balanç més negatiu encara.
- h) És una actitud crítica. Varia en el sentit que, a mesura que el conflicte avança i Espanya no es retira de la guerra, accentua la seva postura crítica.
- i) La idea que la vida és per viure-la, no per aprofitar-la per assassinar. Empra la imatge de la sang, la qual simbolitza la vida, per expressar el seu sentiment. Manifesta que és un absurd desapropiar la vida, i en especial la dels soldats joves, en una guerra.
- j) És un ens sord, incapaç de sentir empatia pels pobles que la formen i incapaç de mostrar-se sensible davant alguna cosa tan greu i tan esqueixadora com la guerra.
- k) No. Formula una idea nova d'Espanya. Catalunya hi té cabuda en la mesura que es concreta aquesta idea nova en la pràctica.
- l) La derrota.
- m) Vénen cansats, tristos i derrotats.
- n) A la gent que espera la seva arribada a Espanya.
- o) Que canviïn l'actitud negativa per una de positiva, que sàpiguen refer-se, que siguin regeneracionistes.
- p) S'ha d'aprofitar el moment per reorientar el rumb que ha assumit Espanya.
- q) Sí. No es lamenta, sinó que planteja una manera d'encarar el futur.

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R

Recapitulació i conclusions

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A

1 Podeu llegir a continuació *tweets* sobre cadascun dels poemes de *Visions & cants*.

- «*Joan Garí*». Història de fra Joan Garí, condemnat a viure com un animal per violar i assassinar Riquilda, però salvat per l'acció d'un nen temps després.
- «*El comte Arnau*». Història del comte Arnau, condemnat a vagar eternament com una ànima en pena per mantenir una relació pecaminosa amb l'abadessa Adalaisa.
- «*L'estimada de Don Jaume*». Relat de la manera com el rei En Jaume decideix la conquesta de Mallorca i dels detalls, també sentimentals, que caracteritzen l'expedició.
- «*La fi d'en Serrallonga*». Relat de les hores prèvies a l'execució del bandoler Serrallonga, durant les quals repassa la seva vida i confessa els pecats a un prevere.
- «*A la Mare de Déu de Montserrat*». Lloança de les excel·lències de la Mare de Déu de Montserrat i, sobretot, de les del paisatge, el del massís de Montserrat, on és el santuari.
- «*La cançó de sant Ramon*». Història, presidida per la Mare de Déu, del naixement i la vida de sant Ramon de Penyafort, el qual despunta per la devoció i la pietat.
- «*En la mort d'un jove*». Relat dels sentiments contraposats que suscita la mort d'un noi jove que destacava per la bellesa, el vigor físic i, en resum, el vitalisme.
- «*Els reis*». Presentació del dia dels reis d'Orient com la gran festa dels nens i associació de la seva figura, i la dels nens, a la de l'infant Jesús.
- «*Sol, solet*». Record d'una infantesa durant la qual viure en un carrer fosc, a més d'estret i fred, provocava que el sol fos l'únic portador de l'alegria.
- «*Dimecres de Cendra*». Reflexió, adreçada a una noia jove, sobre el sentit del Dimecres de Cendra, de la qual deriva la defensa d'una pràctica religiosa vitalista.
- «*Lo diví en el Dijous Sant*». Reflexió, propiciada el Dijous Sant sota l'impacte del suïcidi d'un amic, sobre la presència del diví, tant en la litúrgia com en la natura.
- «*L'aufàbrega*». Creació d'un cert ambient màgic entre la flaire de les alfàbregues a la llinda de l'estiu i les flames dels focs encesos la nit de Sant Joan.
- «*A muntanya*». Descripció d'una tempesta de muntanya des de la contraposició: tot i despuntar per una agressivitat majestuosa, s'admira a recer d'un balcó.
- «*Després de la tempestat*». Descripció, potser continuant l'anterior, de com la calma retorna passada la tempesta, cosa que subratlla força la bellesa de la natura.
- «*La nit de la Puríssima*». Descripció de la bellesa de la nit de la Mare de Déu de la Puríssima, la qual permet reflexionar sobre la perenne bellesa espiritual.
- «*L'ànima de les flors*». Reflexió sobre la perennitat de la bellesa i la força immortalitzant de la poesia, arran de contemplar dues flors arrencades de la planta.
- «*La Dona hermosa*». Reflexió sobre l'influx positiu que la Dona hermosa, les qualitats de la qual tenen dimensions gairebé sobrenaturals, exerceix en el poeta.
- «*L'esposa parla*». Parlament en la qual l'esposa confessa al poeta que l'acompanya en la seva difícil aventura intel·lectual empesa per l'amor que li professa.
- «*La sardana*». Glossa de diversos elements de la dansa de la sardana: les característiques, els protagonistes, la tradició històrica i el sentit nacional.
- «*El cant de la senyera*». Lloança enorgullida de la senyera i exaltació dels valors que simbolitza per al catalanisme: triomf, germandat, llibertat, guiatge i força.

- «*Cant dels joves*». Proclama alegre i vitalista de l'arribada del moment dels joves, caracteritzat emprant el símil del vol matiner dels ocells per la muntanya.
- «*Cant de maig, cant d'alegria*». Proclama alegre de l'arribada del mes de maig i exaltació apassionada dels colors i els paisatges associats, i dels valors vitalistes propis.
- «*Cant de novembre*». Reflexió, propiciada per la visió de la natura gairebé hivernal, i potser per la mort d'un noi jove, sobre la necessitat de gaudir la vida.
- «*Els tres cants de guerra*». Tres reflexions —«Els adéus», «Oda a Espanya» i «Cant del retorn»— sobre la guerra de Cuba, el model d'Estat i la refundació d'Espanya.

2

- En el passat.
- Tracten sobre personatges de la mitologia catalana.
- Tracten sobre personatges documentats en la història de Catalunya.
- «L'estimada de Don Jaume».
- «El mal caçador», «Joan Garí», «El comte Arnau» i «La fi d'en Serrallonga».
- «Joan Garí», «L'estimada de Don Jaume» i «La fi d'en Serrallonga».
- «El mal caçador» i «El comte Arnau».
- «El comte Arnau». Per la posició central, per l'extensió i per la temàtica.
- Sí. Tots els poemes parlen de personatges i escenaris tant llegendaris com històrics.
- «El mal caçador» tracta sobre la irreverència davant el sagrat i l'eternitat com a càstig diví; «Joan Garí» tracta sobre la bestialització de l'home i la possibilitat d'assolir la redempció per mediació d'un ésser innocent; «El comte Arnau» tracta sobre la irreverència davant el sagrat, la manca de penediment i l'eternitat com a càstig diví; «L'estimada de Don Jaume» tracta sobre la conquesta de Mallorca gràcies a l'esforç i la tenacitat del rei En Jaume, i «La fi d'en Serrallonga» tracta sobre la bestialització de l'home i la possibilitat d'assolir la redempció a través del penediment i la fe en la vida eterna. De manera recurrent, a més, tots els poemes aborden l'afirmació de l'home davant la vida, així com la voluntat humana de realitzar-se plenament.

3

- En el present.
- «Els reis», «Dimecres de Cendra», «Lo diví en el Dijous Sant», «L'aufàbrega» i «La nit de la Puríssima». Encara que no recreen cap celebració religiosa ni cap moment del temps litúrgic, «A la Mare de Déu de Montserrat», «La cançó de sant Ramon» i «Sol, solet» contenen clares referències religioses.
- «En la mort d'un jove», «Sol, solet», «Lo diví en el Dijous Sant», «A muntanya» i «Després de la tempestat».
- «Els reis», «Sol, solet», «Dimecres de Cendra», «Lo diví en el Dijous Sant», «L'aufàbrega», «A muntanya», «Després de la tempestat» i «La nit de la Puríssima».
- Tenint en consideració el moment de l'any al qual es refereixen, s'haurien d'ordenar de la manera següent: «Els reis» —la festa de Reis se celebra el dia 6 de gener—, «Dimecres de Cendra» —la celebració sempre s'escau entre els dies 4 de febrer i 10 de març—, «Sol, solet» —la festa de Sant Josep se celebra el dia 19 de març—, «Lo diví en el Dijous Sant», «L'aufàbrega» —la festa de Sant Joan Baptista se celebra el dia 24 de juny—, «A muntanya» —se situa a l'estiu—, «Després de la tempestat» —també se situa a l'estiu— i «La nit de la Puríssima» —la festa de la Mare de Déu de la Puríssima se celebra el dia 8 de desembre.

- f) No. «Sol, solet» se situa davant «Dimecres de Cendra». Joan Maragall potser vol suggerir així que «Els reis» i «Sol, solet» són dos poemes propers quant a la temàtica. L'intercanvi, al seu torn, li permet suggerir el mateix per a «Dimecres de Cendra» i «Lo diví en el Dijous Sant». Cal observar que «A muntanya» i «Després de la tempestat», d'una banda, i «La Dona hermosa» i «L'esposa parla», d'una altra banda, apareixen l'un darrere l'altre i comparteixen l'argument.
- g) «Dimecres de Cendra», «Lo diví en el Dijous Sant» i «La nit de la Puríssima». Per la manera novedosa com Joan Maragall aborda la qüestió religiosa, aprofitant l'arquitectura del cicle de l'any. Això no obstant, es pot considerar que «A la Mare de Déu de Montserrat» i «En la mort d'un jove» destaquen pel fet de situar-se a banda del cicle de l'any i pel fet de tractar sobre dos temes importants en la poesia maragalliana: la religió i la mort. «En la mort d'un jove», a més, sembla que té continuïtat, en els «Cants», en «Cant de novembre».
- h) Sí. Tots els poemes analitzen qüestions que interessin, si no preocupin, Joan Maragall en el moment en el qual els escriu.
- i) Sí. Facilita que *Visions & cants* sigui un poemari coherent articulat a l'entorn de tres eixos: el passat, el present i el futur. D'altra banda, repeteix la fórmula de les «Visions» i els «Cants» des del moment en el qual la seva construcció interna segueix la lògica de destacar alguns temes, subratllant determinats poemes.
- j) «A la Mare de Déu de Montserrat» tracta sobre la presència del sagrat en el temple i la natura; «La cançó de sant Ramon» tracta sobre la religiositat popular; «En la mort d'un jove» tracta sobre la perplexitat provocada per la mort d'un noi jove; «Els reis» i «Sol, solet» tracten sobre la infantesa; «Dimecres de Cendra» tracta sobre la religiositat vitalista; «Lo diví en el Dijous Sant» tracta sobre la vivència del sagrat en el temple i la natura; «L'aufàbrega» tracta sobre la dimensió natural de la religiositat popular; «A muntanya» i «Després de la tempestat» tracten sobre la bellesa de la natura després d'observar-ne la força desfermada en una tempestat; «L'ànima de les flors» tracta de la caducitat de la bellesa i de la capacitat de l'art per immortalitzar-la, i «La Dona hermosa» i «L'esposa parla» tracten de la relació del poeta i la seva dona i la manera com aquesta hi influeix positivament, des d'una perspectiva personal i artística.
- k) Resposta oberta. Encara que certament incorpora poemes menors, l'«Intermezzo» incideix en qüestions recurrents en l'obra de Joan Maragall i, a més, és coherent amb l'arquitectura formal i temàtica adoptada per *Visions & cants*.

4

- a) En el futur. O, en tot cas, plantegen esperances el compliment de les quals només es pot produir en el futur.
- b) Tracten sobre símbols catalans.
- c) La insistència en el vitalisme.
- d) Formulen un plantejament polític regeneracionista vinculat a les circumstàncies històriques del moment.
- e) «Els tres cants de guerra». Per l'extensió, per la temàtica i pel plantejament.
- f) «La sardana» i «El cant de la senyera». Exploren dos símbols catalans de la mateixa manera que les «Visions» reformulen personatges de la mitologia i la història de Catalunya.
- g) «Cant de novembre» sembla continuar la reflexió exposada en «En la mort d'un jove». «Cant dels joves» i «Cant de maig, cant d'alegria» es troben en la mateixa línia temàtica, encara que no arrenquen de la mateixa circumstància.
- h) Sí. Tots els poemes plantegen esperances el compliment de les quals només es pot produir en el futur.
- i) «La sardana» i «El cant de la senyera» tracten sobre els valors compartits a Catalunya —entre els quals destaquen el triomf, la germandat, la llibertat, el guiatge i la força—; «Cant dels joves» i «Cant

de maig, cant d'alegria» tracten sobre la força de la joventut; «Cant de novembre» tracta sobre el vitalisme davant la circumstància d'una mort absurda, i «Els tres cants de guerra» tracten sobre el fracàs de la guerra de Cuba, la fallida del model d'Estat i la urgència de refundar Espanya a partir de postulats regeneracionistes. De manera recurrent, a més, tots els poemes aborden l'afirmació de l'home davant la vida, així com la voluntat humana de realitzar-se plenament des d'una perspectiva existencial o social.